

ERDÉLYI LAJKA

GARIA, I., Disztér 2. tp. Budapest

Főszerkesztő

DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: **Belföldön:** Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 le. **Magyarországon:** Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Főmunkatárs

DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Három király találkozója Belgrádban

— Károly király újabb házasságkötése (?) —

Bukarest. Saját tud. Szófia hírek szerint megtörtént a megegyezés arra, hogy II. Károly, Boris és Sándor királyok találkozzanak. A találkozás Belgrádban lesz. A bulgár király értesítette Sándor jugoszláv királyt, hogy december 20—26 között Johanna királynéval együtt Belgrádba utazik.

Erről a tényről hivatalosan értesítették a román királyi udvart is. Boris király egyidejűleg közölte, hogy január 7 és 15 között hivatalos látogatást tesz Romániában, Johanna királynéval együtt.

(**Bukarest.**) Az ortodox nemzeti egyház felhivatalos lapja, a *Calendarul* hozza a következő híradást:

Diplomáciai körökben mondják, hogy Károly király és Boris király dunai találkozásának fontos családi jelentősége is van. Románia uralkodója Boris király nővérével, Eudoxia

hercegnővel kötne házasságot, s úgy hiszik, hogy a találkozó alkalmával a politikai eszmecseréken kívül ennek a házasságkötésnek a kérdése is szóba került. Minthogy Boris királynak, mint a bulgár királyi ház fejének meg van a hozzájárulása, most már következnie az, hogy Károly király formálisan is megkerje Eudoxia hercegnő kezét. Adjuk a hírt — mondja végül a *Calendarul*, — úgy, ahogy hozzánk érkezett, minthogy annak elég komoly alapja van, habár még eddig nem erősítették meg hivatalosan.

Párizsból jelentik: A *Liberté* minden cáfolattal szemben fenntartja azt az értesülést, hogy Károly román és Boris bulgár király találkozásán a két királyi ház családi összeköttetésének eshetősége is szóba került. Eszerint az volna a terv, hogy Károly király feleségül vegye Eudoxia hercegnőt, Boris nővérét.

Háború lesz-e vagy béke?

Kinos bizonytalanság a leszerelési konferencia körül. Új alakulások Amerika visszavonulása után

(**Genf.**) Normann Dawis a leszerelési konferenciát otthagya bejelentéséhez híven szerdán este elhagyta Genfét és Párizsba indult. Pénteken fog Franciaország partjáról Amerika felé hajóra szállni.

Dawis genfi időzése utolsó napjaiban Saito japán követtel is beható megbeszéléseket folytatott. Kettőjük közt egyetértés jött létre afelől, hogy az amerikai és a japán kormányok részére célszerű, ha a leszerelési kérdés mai állapotában mindkét nagyhatalom passzív marad az európai államok vitájával szemben.

A népszövetségi körök az Európán kívüli hatalmak eltávolodásai folytán a leszerelési kérdést mindinkább az angol és francia kormányok terhének látják. E két kormányé a felelősség, hogy valami európai egyezséget mégis létrehozzanak s ezzel a világ többi államaikat is visszahívni tudják. A leszerelési kérdések így szükségszerűen a négyhatalmi egyezmény keretébe tolnak át, hogy ez egyezmény alapján Németországot kibékiítve, létrehozzák a leszerelés európai megoldását.

Anglia nem hisz a leszerelésben.

(**London.**) A *„Daily Telegraph”* értesülése szerint a londoni diplomáciai körök nagyon pesszimista véleménnyel vannak a leszerelési tárgyalások további kilátásairól. Ez a pesszimizmus nem csupán a Németország kilépése miatt van hanem a Washingtonból és Japán-

ból érkező bizalmas hírek miatt is. Japán kezeken megtagadja, hogy fegyverkezését leszállítsa, sőt inkább az igényli, hogy tengeri és légi haderejét megerősítse. A japán magatartás folytán Amerika is kijelenti, hogy tengeri és légi haderejét le nem szállítja, valamint nehéz tüzérségét sem.

Normann Dawis kijelentette, hogy mindazonáltal Európa mégis megkezdheti a maga lefegyverkezését, mert az amerikai-japán kérdés Európát nem érdekelheti. Az angolok ellenkező felfogásban vannak, már Oroszország miatt is. Oroszország Európában is van. Nos, ez az Oroszország a japán fegyverkezés miatt szintén fegyverkezik, emiatt pedig Oroszország európai határállamai is fegyverkezésre kényszerülnek, akármennyi megneemtámadási szerződésük van is Oroszországgal.

Az angol hadiipar teljes gözzel dolgozik.

(**London.**) A *„Daily Herald,”* a munkáspárt lapja írja, hogy az angol fegyvergyártó ipar megsokszorozta tevékenységét. A Sheffieldben levő fegyver- és lőszergyár jelenleg teljes üzemmel dolgozik s újabban százakkal szaporította alkalmazott munkásait. Öt év óta először történik meg, hogy Sheffieldben páncéllemezeket, bombákat és granátokat kívül ágyukat is gyártanak. Más gyárakban anyagi acélananyagot gyártanak, amennyi legalább hét hadihajó építésére elegendő.

A *„Quality”* nevű szakközlöny szerint az utóbbi időkben több kisebb állam tett nagyobb-

szabású fegyverszállítmányra Sheffieldben megrendeléseket. A gyárnak további megrendelések érkezését is kilátásba helyezték.

A francia baloldal békét sürget Németországgal.

Párizsból jelentik: A francia baloldali lapok ismét szót emelnek a francia—német közvetlen tárgyalások érdekében.

A *Volonté* azt írja, hogy a fegyverkezések korlátozását és a biztonság megszervezését közvetlen francia—német tárgyalásokon kell megbeszélni. Franciaország — úgy mond, — ma még az erősebb fél és nem kell megvárni, amíg az erőviszonyok Németország javára megváltoznak.

Indokolatlan az az aggodalom, hogy Franciaország barátai és szövetségesei ezeket a tárgyalásokat rossz szemmel néznék. Anglia belátja, hogy a világgazdaság megbénulása a francia—német viszálykodás folyománya. Lengyelország is hasznot látna a francia—német közvetlen tárgyalásokból. Franciaországban ugyanis senki sem tartja elképzelhetőnek, hogy a danzigi korridor megvédése érdekében újabb embermilliókat lehetne feláldozni. Az elháríthatatlannak látszó szerencsétlenséget tehát közvetlen francia—német tárgyalásokkal meg kell akadályozni. A háború előtt csak Elzász-Lotharingia akadályozta meg a megegyezést, a jelen pillanatban teljesen szabad az út.

A *Republique* szerint még nem lehet tisztán látni, hogy Németország baráti jobbot nyújt-e, vagy az öklét rázza Franciaország felé, — de mihelyt Németország eloszlatja a félreértéseket, Franciaország hajlandó együttműködni a fegyverkezési kérdés megoldásában.

Szovjet-Oroszország is folytatja a militarizálást.

Moszkvából jelentik: A kommunista párt vezetősége a szovjeturalom 16 éves fennállásának évfordulója alkalmából határozatot hozott, amelyben kimondja, hogy Szovjet-Oroszország változatlanul a világforradalom eszméjéért küzd. A határozati javaslatban két cél domborodik ki:

1. Minden eszközzel harcolni a polgári kapitalista rezsim ellen.
2. Folytatni Szovjet-Oroszország militarizálását.

Anglia népe a békét akaró munkáspártra szavaz.

Londonból jelentik: Szerdán háromszáznál több vidéki városban és községben voltak közösségi választások, amelyeken a munkáspárt feltűnő sikert ért el. A siker a munkáspárt határozott békepolitikájának tulajdonítható.

Eddigi jelentések szerint a munkáspárt 206 új mandátummal szerzett többet, míg a konzervatív párt 142-t veszített. Jelentékeny veszteséget szenvedtek a liberálisok és a függetlenpártiak is.

Változtatás a büntetőtörvénykönyvben. Bukarest. Saját tud. A büntetőtörvénykönyvön utolsó simítást végző bizottság törölte azt a szakaszt, amely szerint sajtóvétségekben a terjesztési helyen is megindítható a eljárás.

Hitler, Göbbels és Göring fontos kijelentései a választási beszédekben

Több hazugságot nem szabad aláírni. Nem akarunk revansot!

Berlinből jelentik: A német birodalomban szerdán három helyen tartottak választási nagygyűlést, amelyeken Hitler, Göbbels és Göring mondott nagy beszédet. „béke és egyenjogúság” jelszó alatt.

Hitler kancellár Weimarban mondott beszédet, amelynek során kijelentette, hogy Németországnak döntenie kell: vajjon a becsület és egyenjogúság legyen osztályrésze, vagy sem.

— A versaillesi szerződés — mondotta — amely maga is megcsúfolása Wilson 14 pontjának, — a gazdasági romlás folyamatát indította meg. Ez a folyamat szükségképpen a legsúlyosabb társadalmi megrázkódtatást vonja maga után. A háború kárainak jóvátétele helyett a békeszerződés mindenki bizalmatlanságát hozta létre — mindenki szemben. Azt, hogy Németország okozta a háborút, jobb meggyőződés ellenére félelemből írták alá. Ez intőjel nekünk, hogy a jelentől felve, ne írjunk alá hasonló hazugságokat.

Majd rámutatott a különböző országok zavargásaira és sztrájkmozgalmaira. Ezzel szemben Németországban ma mindenütt és minden irányban megindult és folyik az alkotó munka, s mindenki megállapíthatja, hogy rend és nyugalom van az egész birodalom területén.

— A világ törődjék a maga problémáival. Németország is elintézi a maga problémáit, — mondotta Hitler. — Az emigránsok hiába rágalmaznak, Németország belső rendje mindent megcáfol. És az emigránsok néhány hónap múlva mindenütt süket fülekre találnak.

— November 12 — fejezte be szavait — legyen a német becsület napja, a 15 év előtti novemberi napok szegényével szemben.

Göbbels birodalmi propaganda miniszter Stuttgartban beszélt a világ fegyverkezési őrülete ellen.

— Nem akarunk revansot — mondotta, — hanem békét, munkát és belső egységet. De követeljük a becsületet és egyenjogúságot. A versaillesi szerződést utolsó pontjáig végrehajtottuk, a többi államok azonban nem akarnak leszerelni. Mi senkit sem fenyegetünk, szelle-

mi terjeszkedést sem akarunk. Nem célunk a német nemzeti szocialista propagandát a külföldre vinni.

— Mi békepolitikát akarunk és ezt fogja a november 12 bizonyítani.

Göring porosz miniszterelnök Boroszóban tartott beszédet.

— November 12-én — mondotta — az egész világ látni fogja, hogy egész Németország egységesen áll a mai kormányrendszer mögött. November 13 hajnalán az egész világ látni fogja, hogy egyetlen államférfi van, akinek jogában áll kijelenteni, hogy a nép nevében beszél. És ez: Hitler Adolf.

**Tudás
Gönyű
Kacaj
Szellem**

**PAPÍR:
GÓG-ja**

Egy roppantkulturájú írő sírva vigadó vallomása koráról és korának infantilizmusba zuhanó szelleméről. Egy hallatlanul mély szellem szinte emberteletti kísérlete, hogy egy groteszk szintézisben egész kultúránkat felfogja és porórára vetkőztetve bemutassa. Ford, Schaw, Maeterlinck, Freud, Gandhi, Wells, Edison, Einstein, Lenin a világhírű szerző tákrében!

Ara 80 lei.

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

Súlyos incidens a kolozsvári színészvizsgán

Kolozsvár. Saját tud. Szerdán este az operaházban artístavizsga lett volna, amelyre 52 vizsgázó jelentkezett. Bukarestből Theodor Mutacescu elnök és Serbulescu titkár érkezett a bizottságba, amelynek tagjai többek között Tompa Béla, Réthelyi Ödön és Szabadkay József szatmári színigazgató voltak. A vizsga azonban kellemetlen incidens miatt elmaradt. Ugyanis Mutacescu és Serbulescu kijelentették, hogy magyar bizottsági tagokkal együtt nem hajlandók vizsgáztatni. Kijelentésüket hazafias szövegekkel okolták meg. Felszólították a nézőket és a sajtó képviselőit, hogy távozzanak. A román újságírók körében is ez nagy felháborodást keltett. Szó, szót követett, végre Clonta rendőrkvész-tornak kellett rendet teremtenie, úgyhogy Mutacescunak és Serbulescunak valósággal menekülniök kellett.

A jassi királylátogatást a diákság tüntetéssel fejezte be. Bukarest. Saját tud. A király tegnap résztvett Jassiban az egyetem ünnepélyes megnyitására. Ez alkalommal a moldovai metropolis palotájában ünnepség volt, amelyen a király Jassi városát a Virtutea Militara első osztályú érdemrendjével tüntette ki. A kitüntetés a király tüzte fel egy bársonypárnára, amelyet a város polgármestere tartott eléje. Csütörtökön délelőtt — mint délután 3 órakor telefonon jelentik — mielőtt a király kíséretével együtt még elhagyta volna Jassit, nagy diáktüntetés zajlott le Traian Bratu, az egyetem rektorának lakása előtt. Ófelsége ugyanis nem látogatta meg a diákokot — „Casa Studentilor” — s a diákok ezt a rektornak tulajdonítják, aki nem vette be a diákokthoz meglátogatását a király programjába. Ezzel szemben állítólag Tilea és Andrei alminiszterek is erősen elleneztek a diákokthoz meglátogatását.

Halálos szerencsétlenség a bukaresti repülőtéren. Bukarest. Saját tud. A pipe-rai katonai repülőtéren ismét halálos végű szerencsétlenség történt. Mircea Petre repülőszázados úgynevezett amerikai felszállást akart végezni, majd nem függőleges irányú hirtelen emelkedéssel, de a kitűnő repülőbiztonság nem várta be, míg a gép megkapja az ehhez szükséges sebességet s ezért mintegy 70 méter magasságból lezuhant és szörnyethalt.

Jasi. Saját tud. Jasi mellett egy Junker típusú utasszállító gép csekély magasságból motorhiba következtében lezuhant. Egy sebesülés történt.

Római levél

*

Az igazat bevallva, amikor először mentem el a kapucinusok római földalatti temetőjébe, inkább a kíváncsiság vonzott oda, mint az elmélkedő lélek csendkereső vágya. Már kisdíák koromban olvastam erről az érdekes régi temetőről, ahol a halál oly megdőben-tően közel van a szemlélőhöz és szinte tréfál az élőkkel. Megpillantva az ezer és ezer koponyával kirakott falakat, a csontarabcskékkal, csillagokkal, rózsákkal, cimerekkkel díszített, mennyezetről lefüggő csontlámpásokat s a homályos oldalfülkékből előrebukó, barna kámszába öltöztetett ijesztő csontvázakat, alig tudtam a meglepetéstől szóhoz jutni.

— Borzasztó! — fordultam végül is olasz barátomhoz. — Hogyan rendezhették be e kegyetlen csontkirakatot éppen itt, a templom tözsozomságában, amikor ilyesmi még bármelyik kannibál törzsfőnök kunyhójában is túlzás volna.

Az illető vállát vonogatta. Adós maradt a válasszal, amit talán nem is nagyon vártam. Hiszen ismeretes, hogyan felelnek — főképpen itáliában — az efféle megjegyzésekre. „A kor szelleme, a kor sajátos, mienktől teljesen eltérő felfogása kérem, az magyarázza meg e

furcsa jelenséget...” stb.

Négy természet töltenek meg a csontok. Négyezer szerzetes. A nép meséket költ, legendákat gyárt. Némelyek például arról rebesgetnek, hogy valami megtért nagy gonoszlevő a kolostor esendjében hosszú, kemény bünbánatot tartott s a hideg csontokkal bibelődve akart elmélkedni, vétkeiért vezekelni, ballépéseit némiképpen jóvátenni azáltal, hogy a földi dolgok kapzsi vágyától és hiúságától elrejtente a temető látogatóit. Mások egy félbolond laikusfráter titkos szeszélyének tartják, aki a halál utáni egyenlőséget úgy akarta volna ábrázolni, hogy a néhai előljárók és alattvalók, tudósok és tudatlanok, erősek és gyengék koponyáit, csontjait összekeverte és kirakosgatta e kriptafolyosó mentén.

Tény viszont csak annyi, hogy évszázadok során Jeruzsálemből hozott földdel behintett sírba temették halottaikat a barátok s amikor az aránylag kis területen fekvő „Szent3ldi sírkert” megtelt, a legrégebb sírokat felbontották, hogy helyet adjanak az újabb halottaknak. A kikerült csontokat közös ossariumba gyűjtötték. Ugy látszik, később néhány együgyű laikusfráter megszánta az összehányt csontokat s ellenőrizetlen órákban cioszedegelve őket feldiszipette velük a kriptát. A bizarr ötlet követőket talált s bámulatos türelemmel „berendezték” a négy földalatti sírkamarát, amint ma is áll. Azóta a négy-

ezer szegény barát — a falon pihen. Az első teremben kivételesen három női csontváz is látható: Barberini hercegnő (a kolostor egykori patrónája) két leányával; saját kívánságukra kerültek ide; furcsa főuri óhaj!... De nem kell rajta megütnünk, — abból a különös századból számtalan kires-neves csodabogarat ismerünk. Persze az egyházi hatóságok kezdetlől fogva nem nézték jó szemmel az egész csonthistóriát, csakhogy a külsőségekre és szélsőségekre hajlamos nép nem igen hederített a szépséghibákat kifogásoló, kötelel kegyeletről példálódzó monsignorok intelmeire s több temetőben helyet cseréltek a feledés homályába jutott csontok. Végül is erélyes rendszabályokat léptetett életbe a római Congregatio; 1807-ben tiltotta az idegeneket s a nőket e helyek látogatásától, 1824-ben pedig súlyos büntetés terhe alatt megparancsolta, hogy úgy a már kiszedett, mint a sírokban levő csontokat senki többé ne bolygassa. Az illető temetőket be is zárták, de ma — mint történelmi érdekesség — egyik-másik ismét megközelíthető a nyilvánosság számára.

*

Első látogatásom után valami megnevezhetetlen, nyomasztó érzéssel távoztam onnan. Csodálkozással vegyes irírtózat vett erőt rajtam és napokig szemem előtt lebegett a különös látvány. Tanulmányoztam már természetrajzi

Parasztlázadás tört ki Ukrajnában

Rigából jelentik: Ukrajnában, a Dnyeszter mentén véres parasztlázadás tört ki. Az okot erre az szolgálta, hogy a GPU emberei a parasztok egész évi termését lefoglalták. Az elkészedett emberek dorongokkal, kaszákkal támadták meg a gabonájukat elszállító gépkocsikat, a sofőröket és kísérőiket lemészárolták, s megkezdték a gabona visszahurcolását. Közben megérkeztek a GPU segédsapatai s a parasztok közé tüzeltek. Három ember meghalt, sokan súlyosan megsebesültek.

A zsidók elleni propaganda kiterjedt Transzjordániára és Dél-Afrikára is. Londonból jelentik: Transzjordania fővárosában, Ammanban szerdán hatalmas arab tömegek tüntettek a palesztinai események miatt. Irak fővárosában: Bagdadban ugyancsak nagy arab szimpátia-tüntetésre készülnek. Az összes iraki arablapok gyászkeretben jelentek meg. **Fokvárosból jelentik:** A délafrikai unióban szintén nagy erővel megindult a zsidóellenes propaganda. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a zavargást kíméletlenül leveri.

Tárgyalások folynak a kormány átalakításáról

A november tizenötödiki liberálistáji tömegfelvonulást a belügyminisztérium nem engedélyezi

Ostromállapot lesz Bukarestben

Bukarest. Saját tud. A liberálisok nagyban készülnek a november 15-iki tüntetésre, amikor sok ezer embert akarnak felvonultatni a parlament megnyitása alkalmából. **Vaida** erre vonatkozólag ezt a kijelentést tette:

— Ugy látszik, hogy a liberálisok mindenben lemondják a mi ellenzéki receptjeinket. Most már csak az lenne hátra, hogy mi viszont az ő kormányzati rendszerükkel feleljünk: szigorú rendfenntartó intézkedésekkel, csendőrséggel, rendőrséggel stb..

A lapok mai értesülése szerint **Vaida** bizalmasan közölte **Ducával** azt a kérését, hogy a bukaresti liberális nagygyűlést ne pont november 15-én, a parlament megnyitásának

napján rendezzék, mert ebben az esetben kénytelen volna az engedélyt megtagadni. Erre **Duca** állítólag azt válaszolta, hogy a nagygyűlés időpontját nem halaszthatja el.

Mihalache tegnapelőtt Bukarestbe érkezett és hosszas tárgyalásokat folytatott **Vaidával** és **Titulescuval**.

A tárgyalások a kormány esetleges átalakítására és a külföldi szakértők kinevezésének kérdésére vonatkoztak.

Mihalache kitart azon álláspontja mellett, hogy a genfi egyezmény nem alkalmazható, de viszont nincs kifogása az ellen, hogy korlátozott időre ad-hoc szakértők jöjjenek az országba, az állam fizetésképtelenségének mértékéről meggyőződni. Ebben egyetértés van közte és a kormány között.

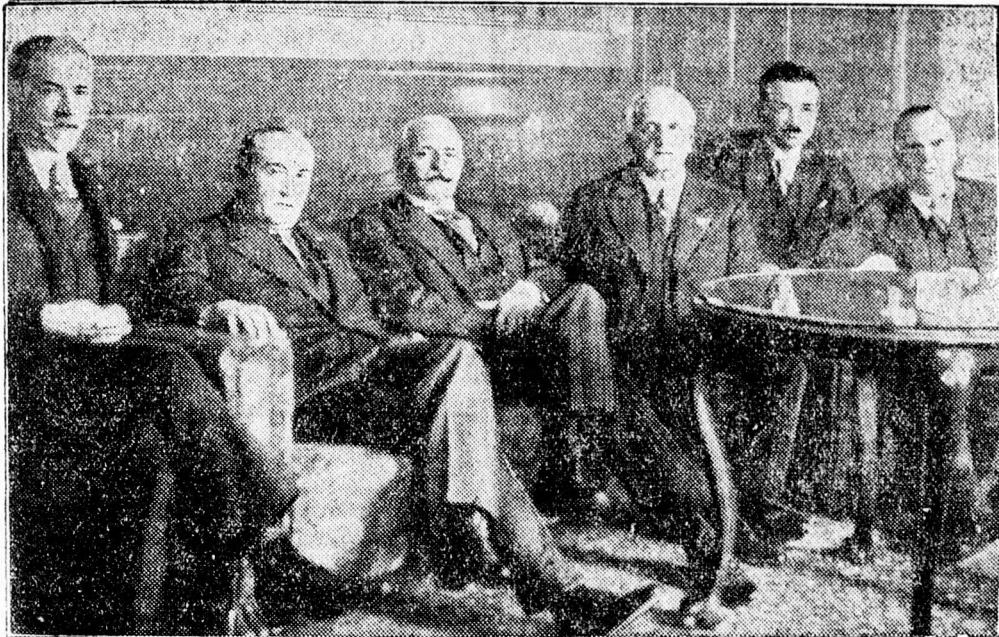
Arról azonban, hogy **Mihalache** belépjen a kormányba, egyelőre nem lehet szó, mert a volt belügyminiszter csak az ügynevezéi cámpulungi program elfogadása esetén volna hajlandó erre, de a kormány ezt egyáltalában nem találja időszerűnek.

Bukarest. Saját tud. November 15-re, a liberálisok nagy felvonulására való tekintettel, beavatottak szerint, ostromállapotot rendelnek el Bukarest területére. Ugy tudják, hogy a király erőiesen ellenzi az ostromállapot kihirdetését.

Benes cseh külügyminiszter félti a Népszövetség fennmaradását

Prágából jelentik: A parlament külügyi bizottságában **Benes** külügyminiszter kifejtette, hogy Németország kilépése a Népszövetségből, súlyos válságot idézett ott elő. Ha meggyőzés nem jön létre, olyan nemzetközi bonyodalmakra kerülhet sor, amelyek veszélyeztetik a Népszövetség fennállását.

A kisantant politikájára térve át, hangzott, hogy nem akarnak olyan gazdasági blokkot alakítani, amely más államok ellen irányul. Kijelentette végül, hogy a cseh külpolitika arra törekszik, hogy a béke megszüldítéséhez hozzájáruljon.

A magyar miniszterelnök Szófiában

Gömbös magyar miniszterelnök törökországi útja alkalmából Szófiában is kiszállott, ahol fontos kérdéseket beszéltek meg a bolgár kormány vezető embereivel. Képünkön balról-jobbra: **Radeff**, a bolgár külügyi hivatal főtitkára, **Gömbös Gyula** magyar miniszterelnök, **Musanoff** bolgár miniszterelnök, **Kánya** magyar külügyminiszter, **Papoff** budapesti bolgár követ és **Rudnay** szófiai magyar követ.

szertárák csontvázait és koponyáit, láttam exhumált halottat, felboncolt hullát, négyezer éves, kiaszott egyiptomi mumiákat, temetői ossariumokat, — de azon az ösztönös borzadáson kívül — amellyel mindezeket különösen a fiatalok szemlélik, — egyebet nem észleltem magamon. És itt... az évszázados oldalbordák, vállpercek, lábszárcsontok és koponyák mondhatnám múzeális rendezettségé valahogy elnémitja, megdöbbeníti az embert. Hasonló benyomással találkoztam az Isola Tiberinán is. Ott egy középkori jámbor társulat (Arciconfraternita dei devoti di Gesu al Calvario) oratóriumának hosszú, földalatti, nyirkos folyosóit koponyákból, lábszárcsontokból és nyakcsigolyákból összeállított „művészi kivitelű” sirlámpák imbolygó fénye világítja meg s a falak mentén huzódó kőpadon, a vakablakszerű bemélyedésekben csontvázak diszelegnek. Ugyancsak ilyen jelenségnek lehetünk tanúi az 1575-ben épült Santa Maria della Morte templomocská u. n. halálkapolnájában, a Via Giulia-n, Palazzo Falconieri (Accademia Ungherese épülete) mellett. A bejáratnál olvasható felirat lakonikus rövidséggel figyelmeztet az elmúlás gondolatára:

*Cio che siete fummo,
Cio che siamo sarete”.*

(Olyanok voltunk mint ti, — s olyanok lesztek, mint mi).

Megfigyeltem: a látogatók bizonyosfokú megütközéssel tekintenek széjjel a kísérteties környezetben. Az örökké mosolygó olasz szépségek ha kíváncsian betévednek ide, hideglelős borzadással sietnek végig a folyosókon, ahol minden az enyészetet lehelli, s igyekeznek minél hamarabb kitérni a feledtető napsugárban kacagó kék ég alá. Mert hiába, nyomászó és félelmes a halál közvetlen közelsége, kegyetlenül meztelen valósága!... Diákok, növendékpapok szintén gyorsan távoznak. Egy éltebb amerikai urinó élénk taglejtések kíséretében fejezte ki felháborodását afőlött, hogy manapság ilyen „rettenetes” középkori helyeket megnyitnak a nagyközönség előtt. Izléstelenség, tapintatlanság, tisztelatlenség, kegyeletsértés és nem tudom még mi... Viszont a legtöbb öregúr tízpercig is elmélázik a csupaszs koponyák társaságában; egyiket-másikat meg is kopogtatja, forgatja, nézegeti...

Eleinte az gondoltam, hogy kizárólagosan római specialitás a mulandóság gondolatának e torz érzékeltetése. Csalódtam. Tavaly nyáron kint járva Róma festői környékén, Genzanóban és Frascatiban meglepődve tapasztaltam, hogy a különös csontkirakat-hóbort annakidején, — jóllehet némi módosítással — oda is elhatolt. (Megjegyzem e furcsa szokás helyi eredete nincs tisztázva). Frascatiban például emberi csontokból készült gyertyatartók

állanak a Fájdalmas Szűz oltárán. Annak dacára, hogy itáliai tartózkodásom folyamán nyakra-főre tapasztaltam, mily egyszerű okokra és tényezőkre vonatkoztatják vissza a legfurcsább dolgokat is, ezúttal mégis csak kísértett a kérdés, a „miért?” Vajon mi indította ezeket a sirhábortató, csontfáragó kegyeletsértőket e tette?... Talán még sem volna szabad a halállal, az emberi élet nagy tragikumával ily kicsinyes játékot űzni?

A kérdőjel még erősebben kihangsúlyozott gondolatfűzéseimben, amikor kimentem a Campo Verano-ra, a mai római temetőbe. A szebbnél-szebb, művészi értékű síremlékek, gyönyörű családi kripták, remekbefaragott szobrok, a gondozott sírok felett lobogó gyertyácskák szomorú fénye, *elsősorban* azonban az állandóan nagy látogatottság, léptenyomon észlelt igazi, komoly lelki *összeszedtség*, meggyőzőtt arról, hogy az ősi római erény, a holtak iránt való köteles kegyelet, hála, tisztelet még él a szívekben, áldoz az elköltözött emlékének. Honnan van tehát az éles ellentét ama csontokkal kirakott folyosók s a virágerdővel borított, fényárban úszó, különöségeiben itt-ott szinte már teátrálisan ható temető poézise között?

A múlt embere valahogy többet foglalkozott a halállal, mint mi. Előszeretettel elmél-

A tisztaesztlári bűnper

BARY JÓZSEF vizsgálóbíró emlékiratai

Ára igen szép teljes vászonkötésben: **450** lei.
füzve: **375** lei.

A híres bűnper, bíró tollából hiteles adatok alapján!
Történelem, de vetekszik a legizgalmasabb bűnügyi
regényvel! 612 oldal! = Nagy októberforma.
Kapható könyvosztályunkban.

Roosevelt harmadára akarja leszállítani a dollárértéket

Szerdán megkezdték az aranyvásárlást. Ford is Roosevelt mellé állott

Washingtonból jelentik: Beavatott helyen kijelentették, hogy Roosevelt elnök januárban további felhatalmazást fog kérni a kongresszustól a dollár aranyértékének 33 és egyharmad százalékban való megállapítására. Együttal felhatalmazást kér a Federal Reserve bankok negyedfélmilliárd aranykészletének megvásárlására.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány szerdán megkezdte a külföldi aranyvásárlást, amelynek lebonyolítására Harrison bankárt, a newyorki jegybank kormányzóját bízták meg.

A Fehér Házban kijelentették, hogy

Roosevelt elnök nem tárgyal sem az angol, sem a francia jegybankkal; határozottan cáfolják azt a hírt is, mintha az elnök felkérte volna Angliát, legyen az Egyesült Államok kormányának ügynöke az aranyvásárlásnál.

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald értesülése szerint Ford elhatározta, hogy a nemzeti talpraállítás mozgalmának szellemében csatlakozik Roosevelt elnök felhívásához. Ford elhatározása annál nagyobb jelentőségű, mert — mint ismeretes — eddig makacsul szembehelyezkedett az elnök nemzeti talpraállítási mozgalmával.

A berlini gyújtogatási bűnpörben Torgler képviselőre mind több terhelő vallomás súlyosodik

Berlinből jelentik: A gyújtogatási bűnpör tárgyalásán egyre több tanú vall terhelően Torgler volt birodalomgyűlési kommunista képviselő ellen. Kedden Lebermann, Torgler egykori párttársa tett igen súlyos vallomást ellene. A szerdai tárgyaláson elsőnek Zimmermann újságíró hallgatták ki. Elmondotta, hogy néhány nappal a Reichstag leégése előtt villamoson beszélgetett Torglerrel, aki félreérthetetlen célzásokat tett, hogy valami van készülöben.

— Majd, ha valami fellángol, — mondotta, — az urak egérlyukaikba bújnak el!

Torgler hevesen tagadja a tanu állításának valóságát.

Zimmermann ezután elmondotta, hogy több ízben látta Torglert munkások társaságában s az volt a határozott benyomása, hogy valamire készülődnek.

Kunitzak bányász a következő tanu. Azt vallja, hogy Torglert kommunista robbantógyakorlaton látta.

Torgler ezt is tagadja.

A kiadóhivatal üzenetei

T. K. T. Kérésére igazoljuk, hogy a beküldött összeggel előfizetése 1934 március 31-ig rendezve van. — **Of. Paroch Gr. Cat. Comlăușa.** A jelzett időre a küldött összeget megkaptuk.

kedett a sírontúli életről. Hátrahagyott történelmi emlékeim e felfogás híven tükröződik vissza. Az őskeresztény művészet a temetőművészetből sarjadt. A középkor felbecsülhetetlen értékű művészeti alkotásain átvonul az örökkévalóság titkának mélységére átérzése. Dante halhatatlan művének témaválasztása (Inferno, Purgatorio, Paradiso) s az alázatos Fra Tommaso da Celano minorita szerzetes szeráfi lelkületének igaz gyöngye, a Dies irae egyaránt igazolja ezt. Az egyszerű ferences-testvér apokaliptikus vízióit az emberiség legnagyobb zsenije, Michelangelo Buonarroti örökölte meg utólrhetetlen tökéletességgel a Capella Sixtina falán, az Utolsó ítélet drámai koncepciójában. Es Signorelli freskói az orvietói dómban; Raffaello, Leonardo da Vinci, Tiziano képei; Canova, Bernini síremlékei... A művészettörténelem kiapadhatatlan példatár...

Az őszintén, mélyen vallásos lelkek nem ismerték azt a kétségbeesett, eszeveszett futást, amellyel a ma embere menekül az elmúlás gondolatától. Számukra a halált új élet követi, mert a halál „nativitás”, születés, az örök élet küszöbe, az igazi, végtelen boldogság kezdete. Földi életünk csak vándorlás, zarándokút a végcél felé, a teremtmények csak eszközök, amelyekkel visszaelni nem szabad... szenvedélyes, bűnre hajlamos testünk nagy

akadály az örök élet útján... s ime, máris felfedeztük a csontkirakat-rendezés egyik titkos rugóját. Az önsanyargatásban és elmékedésben lemorzsoltsz aszkéta élet szükség-szerű tartozéka volt a mulandóság állandó szemellettartása s a minden földi hiúságból kivetkőző lélek végeredményben a sírontúli hiúsággal is számolni akart. Egyszerűbb embereknél a lemondás és igénytelenség rajongása azután olyan sajátos túlzásra vezetett mint amilyen a lélek egykori bilincsenek, a testnek, a porhüvelynek kijáró tisztelet és nyugalom önkéntes megtagadása, amit bizony a legjobb akarattal sem dicsérhetünk meg. Van azonban egy figyelemreméltó motívum, amely némileg enyhítő körülményt képez: a főcél — amely hatását nem is tévesztette el — úgy a fraticelli, mint a nép felfogása szerint ezúttal a keresztény felebaráti szeretet gyakorlása volt. Nem a holtak, hanem az élők iránt. Sokan bizonyára megbotránkoznak e szavak hallatára. Pedig tény és való, hogy ama szomorú helyek gondviselészerű rendeltéssel bírnak: talán kissé primitív, groteszk, de tagadhatatlanul hatásos módon reádobben-tik a szemlélőt a földi kincsek és élvezetek hajszolásának, az önistenítés gőgjének évezredek óta kísértő végzetes önbecsapására. Meg-érlelik a magasságok felé törő hívőlélek reménységét és meggyőződését, hogy van egy

TÁRSADALMI ÉLET

Iskolai ünnepély. A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium tanári kara és ifjúsága november 5-én, vasárnap az intézet és az ifjúság égi pártfogójának, Hilomos Szent Imrének tiszteletére ünnepélyt rendez a következő sorrenddel: I. Dél előtt 9 órakor szentmise. II. Délután fél 6 órakor műsoros ünnepély az intézet tornatermében: 1. Szászskovszky: Tündökölő csillaga... Eneklé az ifjúsági énekkar. 2. Id. Szent Imre: Szent Imre ünnepére. Szavalja: Jakó Ádám III. o. t. 3. Beethoven: Patetique-sonáta első tétele. Zongorán játssza: Horváth József V. o. t. 4. Ünnepi beszéd. Mondja: Papp Dénes főgimnáziumi tanár. 5. A főgimnázium szerafikus növendékeinek szavaló kórusa P. Gábor házfő vezetésével. 6. Mit érez a diák Szent Imre ünnepén? Irta és elmondja: Varga János IV. o. t. 7. Sik—Kondella: „Babilonnak vizei mellett”. Előadja az ifjúsági énekkar. 8. Sik Sándor: Jöjjenek a jobbak. Szavalja: Nuridsány László VI. o. t. 9. Zenekari induló. Előadja az ifjúsági zenekar. Az ének- és zenekart Kiss Elek zenetanár, országos karnagy vezeti. — Az ünnepélyre a szülőket, tanügybarátokat szeretettel meghívja az intézet igazgató-sága.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A „Transsylvania” Bank r.-t. az alba-iuliai 2823 és 2007 sz. telekjegyzőkönyvekben felvett, annak idején Bus Péter tulajdonát képező ház-as beltelket közjegyző közbenjöttével fogantósítandó önkéntes árverésen, amelyen csakis a Transsylvania Bank r.-t. betéteseivel vehetnek részt, elárverezteti.

Az árverés dr. Kontz Viktor alba-iuliai ügyvéd irodájában 1933. év november hó 29. napján délután 3 órakor fog megtartatni.

Árverési feltételek a Transsylvania Bank r.-t. alba-iuliai fiókintézeténél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Transsylvania Bank r. t.

A nők kincse

a dr. Szentpéteriné „AZ ÉN SZAKÁCS-KÖNYVEM” című szakácsművészeti könyv (IV. kiadás) 1000 oldal terjedelemben. A legnagyobb és legtökéletesebb szakácsművészeti könyv. 1000 darab recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását: Levesek, sülték, tészták, befőttek stb. készítését. A leírása olyan házias, hogy aki eddig soha sem főzött, az is tud általa főzni és jó ételeket készíteni. A Szakácskönyv ára díszkötésben 150 lei, füzve 125 lei. Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában és Fűssy József könyvkereskedőnél, Torda.

másik élet, — *vita nova* — ... nem a lerotadó húsunk alatt rejtőzö csúf, csupaszon-tok nyirkos, kétségbeesett komor magános-sága, hanem a Feltámadás vágyával és hitével felszabadult lélek repeső öröme. Annak a kebelén, Akitől elindult s Akihez visszatér minden, mert Ő a Kezdet és a Vég, az Alfa és Omega.

Nagyképűsködés volna tehát mindenáron izléstelenséggel, kegyeletsértéssel vádolni azokat a jóhiszemű, egyszerű embereket... mennyivel inkább illethetné szemrehányás a ma legtöbb gyermekét, aki az ellenkező véletlenek rabja, aki felületes, velőtlen, életszemléletével csak a csontokig, a sírfenekig lát s nem túl! Szánalomraméltó, valóban hálátlan nemzedék, amely ugyan vagyontól költ pompázó, aranybetűs sírkövekre, mauzoleumokra, ezreket áldoz halottamvasztásra, ezüst vagy márvány urnákra, — de rendszerint nincs egy áldott perce, hogy fohászt rebegjen megboldogult szeretetteinek lelki-üdvéért; nincs egy gondolata, nemes felbuzdúlása, amely arra indítaná, hogy kedves halottai emlékéért évente legalább valami csekély jótétet, emberbaráti cselekedettel megszentelje.

Kulcsár Kálmán.

A szatmári himnusz-pör

A Felsőbányai Katolikus Legényegylet a bíróság előtt.

Szabad-e magyaroknak magyar himnuszt énekelni Romániában?

Szatmár. (Saját tudósítás). A felsőbányai román intelligenciának csak most jutott eszébe, hogy a szatmári törvényszéktől kérje a Felsőbányai Katolikus Legényegyletnek, mint jogi személyiségnek a feloszlását, azért, mert „abban államellenes tevékenység folyik”. Bizonyíték: az elmúlt év május tizedikét követő éjjel után a legényegylet helyiségében egy mulató társaság, amely tizenegy intelligens emberből állott, köztük 5 idegen (nagybányai és fernezelyi), hat felsőbányai és csak két legényegyleti tag — elénekelte a lengyel himnuszt, az olasz himnuszt, a fasiszta himnuszt és a magyar himnuszt.

A szatmári törvényszéken megjelent vádlók semmi egyebet nem tudtak felhozni a legényegylet ellen, sőt azt is kijelentették, hogy közülük senkisé is volt jelen, sem tanút felhozni nem tudnak.

„Ezek után — mondotta az egylet védelmét ellátó dr. Czumbel Lajos felsőbányai plébános, az egyesület védnöke — felesleges is volna minden tárgyalás, mert az egész dolognak csak mi tizenegyen voltunk tanúi, akik a „büntény” elkövetői voltunk: hiszen a rendőrség is csak tőlünk tudta meg az esetet. De mi a tényt férfiasan vállaltuk és vállaljuk, ha mingyárt fel is akasztanak érte.

— Vállalom a vádlott szerepét, mondotta tovább dr. Czumbel — és amikor halálos ítéletet kérnek a fejemre, tudatában vagyok annak, hogy amit mi itt egymásnak mondani fogunk, azt holnap tudni fogják egész Romániában, holnapután Párizsban, Genfben, Rómában; azután pedig Newyorkban. Mert itt nem egy kis város tyukperéről van szó, hanem itt azt fogja mindenki lesni, hogy adnak-e igazságot Romániában egy védtelen kisebbségnek. Itt arról van szó, hogy meghagynak-e annak a katolikus egyháznak, amelynek egész Európa köszöni a műveltséget, egy kis szögletet, ahol ötven esztendő óta megvetette a lábát, hogy ott kifejtse áldásos tevékenységét. Itt arról van szó, hogy lehet-e még szava a jognak, ha fegyvertelenül is jelennek meg”.

Az elnök közbeszólt: „Ne tessék itt egy nagy beszédet mondani”.

Az ügyész is közbeszólt: „Kérem az elnök urat, tessék dr. Czumbelt arra kötelezni, hogy beszéljen románul, hiszen jól tud románul”.

Dr. Czumbel azt válaszolja, hogy lehetőleg rövid lesz, de előbb föltétlenül magyarul fog beszélni.

szelni, azután elmondja románul is a véleményét, mert „akit fel akarnak akasztani, annak joga van úgy beszélni, ahogyan tud és ahogyan akar”.

Az elnöklő bíró helyt adott ennek a felfogásnak.

A tény előadása után három igazságtalanságot lát a kérelmezők eljárásában: 1. nem azt akarják büntetni, aki a tettes, 2. olyan cselekedetért, amely nem is bűn, 3. az állítólagos bűnténnyel aránytalan büntetéssel.

„A fal nem lehet felelős”.

Vagy azért kívánják az egyesület bezárását, mert annak falai között hangzott el a magyar himnusz, eltekintve attól, hogy kik énekeltek; vagy azért, mert a védnök is jelen volt az éneknél; vagy azért, mert ez az éneklés az egyesület életének, működésének egy része.

A fal nem lehet felelős azért, ami benne történik. Mert ha igen, akkor én holnap elmegyek a román kaszinóba, elénekelem ott a magyar himnuszt és eljövök ide a törvényszékhez és kérem annak a bezárását.

Lehet-e azt mondani, hogy az egyesület énekelte a himnuszt, csupán azért, mert a védnök is ott volt és énekelte? Én nem mint védnök éne-

„Bűn-e magyar himnuszt énekelni?”

Énekeltek a magyar himnuszt. Akasszanak fel érte. De vajjon miért bűn ez?

Azért bűn, mert ének; eltekintve attól, hogy mi a szövege, mi a dallama, kik és hol éneklük? Azért bűn, mert nemzeti himnusz? Eltekintve attól, hogy melyik nemzeté.

Vagy azért, mert magyar himnusz?

Azért nem lehet bűn, mert ének. Hiszen énekelünk Isten dicsőségére, a haza magasztalására.

Azért sem lehet bűn, mert nemzeti himnusz, ha eltekintünk attól, hogy melyik nemzeté. Igen, egy esetben bűn volna: Ha a nemzeti himnuszban más nemzetek lekicsinylését zengené; ha a himnusz harci riadó lenne más nemzetek kiirtására, akkor igen.

De amikor a himnusz nem egyéb, mint ragaszkodásunk kimutatása fajunkhoz, amikor a himnusz nem egyéb, mint imádság Istenhez, akinek áldását kérjük ki boldogulásunkra; amikor a nemzeti himnusz nem egyéb, mint hálaadás azért, hogy a Gondviselés adott nemzetünknek

TÓTH TIHAMÉR

REPREZENTÁNS MŰVEI:

Krisztus Király	250 lei
Tíz parancsolat I. rész	250 ..
Tíz parancsolat II. rész	250 ..
Hiszek egy Istenben	250 ..
Hiszek Jézus Krisztusban	250 ..
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	275 ..

A hat könyv együttes megrendelése esetén porto nincs.

„Erdélyi Lapok” könyvostálya.

keltem, hanem, mint ember. Ha a polgármester leissza magát, ezért még nem lehet mondani, hogy a város részeg; még akkor sem, ha a polgármester véletlenül a városházán ivott.

Vagy talán azért lehet az egyesületet felelőssé tenni, mivel a védnök nem akadályozta meg az éneket? Ezt nem tehetette, mert nem lehet megparancsolni a tele szívnek, hogy ki ne csorduljon; de nem is akarta ezt tenni, mert a magyar himnusz éneklését nem tartotta bűnnek.

De ha bűn a himnusz éneklése, helyezzenek vád alá bennünket, akik énekeltek, de nem az egyesületet, mert mi ott nem voltunk az egyesület: sem közgyűlés, sem tanácsülés, sem alapszabályszerű látogató tagok nem voltunk, hanem kilenc idegenből és csak két tagból álló, zárórán túl is jókedvű baráti társaság voltunk

bővítő termő földet, adott nagy fiakat, dicsőséges multat, akkor a nemzeti himnusz éneklése nem bűn, hanem szent ténykedés, amelyre korán megtanítjuk gyermekeinket az iskolában, amelyet mint vallási ténykedést megtisztelünk avval, hogy szent hangjaira felállunk és lelki összeszedettséggel, elmélyedéssel énekeljük, mint a zoltárokat a templomban.

Vagy csak éppen az a baj, hogy az a nemzeti himnusz magyar himnusz? Szabad a szíami himnuszt is énekelni, csak éppen a magyart nem?

Ha most eltekintünk attól, hogy hol, kik éneklük azt, milyen belső érzelmekkel, titkos gondolatokkal; akkor csak az őrült láthat hibát benne. Hiszen hallani lehet a magyar himnuszt országunk fővárosában, Bucurestiben is, a parlament előtt, vagy a királyi palotában, ahol azt legfelsőbb parancsra, országunk nagyjainak tisztelete mellett adják elő. Mert művelt nemzetek között szokás, hogy az országba érkező idegen nagyságokat, nemzetük himnuszával fogadják.

Amikor nemzetek találkozásán, például nemzetközi tornaviadalokon felszökik az árbocra a magyar lobogó és felhangzik a magyar himnusz, ki siet ezen megbotránkozni és felháborodni? Mert a nagy tettet tisztelni érdemes, még akkor is, ha az a nagy ember magyar. És nem ilyen nagy embereket termelt ki csupán a magyar nemzet, történelmi létének ezer esztendeje alatt, hanem olyanokat is, akik a hősöknek kijáró csodálaton túl az emberek halálját is kiérdemelték jócselekedeteikkel; olyanokat is, akikben megáldattak a földkerekség minden nemzetéi. Ha pedig a magyar faj is tett valami jót a világon, akkor nem szabad az ő himnuszáat üldözni csak azért, mert az magyar.

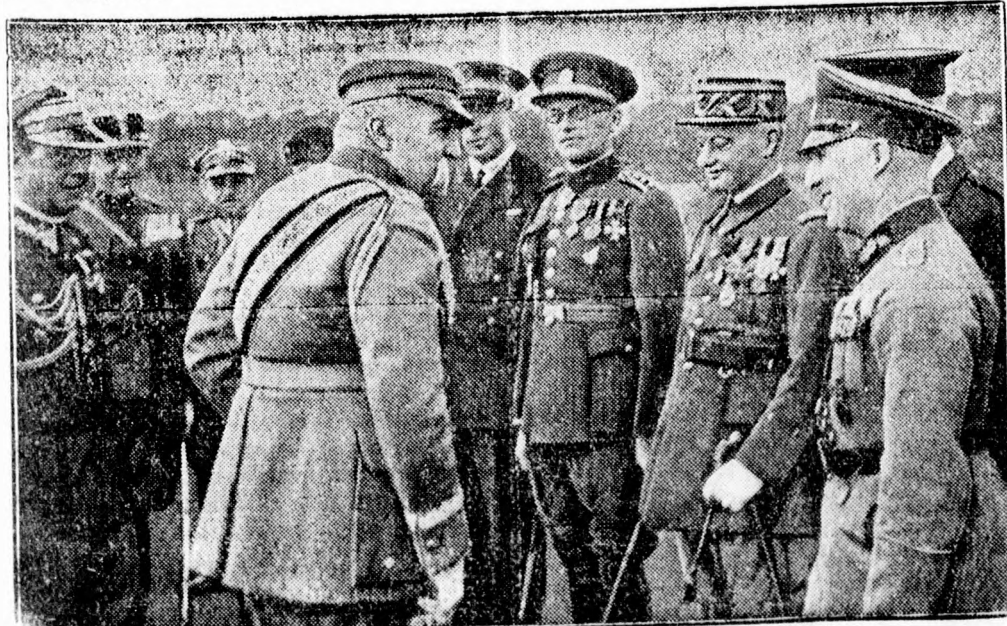
Itt az elnök félbeszakítja: Ne tessék kérem ilyen tenorban folytatni a beszédet.

— Rendben van kérem, pedig igazán kár...

Majd áttér dr. Czumbel a harmadik igazságtalanság tárgyalására, amely abban áll, hogy aránytalanul nagy büntetést kérnek.

1. Ötven esztendő alatt egyetlenegyszer fordul elő valami, ami nem is bűn és halálbüntetést kérnek, be akarják zárni az egyesületet mindörökké.

2. Idegenek eléneklük a himnuszt és ártatlan emberek kiszámíthatatlan sorát akarják sújtani érte: az egyesület mai és jövő tagjait: fiatalembereket, akik idősebb barátot, tanácsot, támogatást keresnének az egyesületben. Munkásokat, akik pihenni iónnének ide; szegényeket, akik

Pilsudski marsall a külföldi katonai-attasék között

Krakóban fényes ünnepségeket rendeztek Sobieski János király emlékére. Bécs feladásának jubileuma alkalmából. A török elleni harcokban a lengyel király is részt vett, akinek hamvait Krakóban őrzik. Az ünnepségen megjelent Pilsudski marsall is és az összes külföldi katonai attasék.

melegedni, kulturára éheseket, akik tanulni kívánnak — készek volnának kidobni az utcára...

Künn az utcán pedig megfújja a szerencsétlen embereket az istentagadás szele. „Nincs Isten” — olvassa künn a munkás az ő nem keresztény ujságjából, ezt látja ki az ő kegyetlen sorsából, ezt veszi észre mérnökei viselkedéséből; ez cseng ki a bolsevizmusra már áttért társának beszédéből; ezt veszi be a titkon működő agitátorok programjából. Ez itt a főveszedelem és nem az, hogy van még Felsőbányán egy kis ház,

ahol a magyarok is otthon vannak. Ha ma vak faji önzésből bezárják ezt a második templomot, akkor ezzel kivédhetetlenül felidézük az istentagadás nyomán járó osztály-önzés rémét. Ha aztán szabad lesz a számmilliók tömegek szenvedélye, mit számít akkor, hogy Felsőbányán egy kis házban magyarul, vagy románul sirnak...

Kérek védelmet a jognak a nyers erő ellen, a magyar kisebbségnek a faji önzés ellen, a katolikus egyház kis szentélyének a bolsevizmus ellen.

Vádbeszédek pergőtűzében

Ezekután a királyi ügyész, majd dr. Nicolescu állami ügyvéd, mondják el vádbeszédüket, amelyben minden román hazafi összefogását kéri a nemzet létét fenyegető felforgatókkal szemben.

A végső szó előtt dr. Demian Titu, a vádlók ügyvédje szólal fel és azt kéri, vegyék a mult tárgyalás jegyzőkönyvébe, ami kimaradt belőle, hogy dr. Czumbel akkor kijelentette, hogy nem énekelték a román himnuszt.

— Ez tökéletesen igaz — mondotta dr. Czumbel — valóban kijelentettem, hogy nem énekeltük a román himnuszt. Sőt az ügyész urnak arra a kérdésre, hogy miért nem énekeltük, azt válaszoltam: Ezt már a rendőrségen is kérdeztek tőlem egyszer. Itt is csak ugyanazt válaszoltam, amit ott válaszoltam: Mert azt nem tudtuk. Most meg hozzátehetem: Száz okunk is lehetne arra, hogy a román himnuszt ne énekeljük, de azt hiszem, hogy ez az egy magában is elég.

Majd a végső szó jogán megteszi megjegyzéseit az ügyésznek és az állami ügyvédnek vádlóbeszédére. Ezzel kezdi: „En nem beszélhetek itt olyan hangosan, mint az urak, mert nem érzek hatalmat a hátam mögött. De mégis... én a legnagyobb hatalmat érzem a hátam mögött és ez az igazság”.

— Az ügyész úr szavát tette azt a beszédemet, amelyet a május tizediki nemzeti ünnepen a városházán mondtam, a városi hatóság meghívására, mint a magyar kisebbség képviselője. Köszönöm, hogy ő is megállapítja róla, hogy annak mind a három pontja igaz. Csak a sorok közül vél kicsengeni gyűlöletet és megvetést mindennel szemben, ami román. Ügyész úr, ami a sorok között van, az tisztán hófehér és erre a

hófehérre nem lehet felépíteni semmiképpen egy halálos ítéletet.

— Ez a beszéd különben egyáltalában nem hozható összefüggésbe a következő éjszakai eseménnyel, nem lehet annak „resultatuma” ahogyan ő magát kifejezte. Mert eltekintve attól, hogy az oknak az okozattal való összefüggése a bölcsélet szerint láthatatlan, az esti esemény már csak azért sem lehet következménye reggeli beszédemnek, mert azok, akik este ott jelen voltak, nem is hallották az én reggeli beszédemet.

„Subversív? Iredentist?”

Ebből az egy, a legényegylettel semmi kapcsolattal nem bíró esetből általánosítva, azt állította az ügyész úr, hogy az egyesületben „subversív”, felforgató üzemeket folytatnak. De hiszen ennek legfényesebb cáfolatát adják az itt megjelent kérvényezők, mert hiszen évekig, amíg az egyesületben jó bort mértek, kik voltak annak nap-nap mellett leghűségesebb látogatói? Nicoara primár, Toma secretar, Bura comiszar, Rogoian sub-primár és több más vezető román. És ime, ők a bíróság unnepeles felszólítására, hogy mondjanak még valami „büntényt” az egyesületről, semmi egyebet nem tudtak felhozni, mint ezt az egy himnuszt, amely az említett körülmények között tényleg megesezt.

— Gombamódra nőnek különféle magyar egyesületek, amelyek különböző maszkok alatt mind a magyar irredenta célt szolgálják — mondotta az ügyész úr. — De talán a Felsőbányai Katolikus Legényegylet nem ilyen gombamódra nőtt egyesület, hiszen az ötven esztendővel ezelőtt keletkezett és igazán nem a magyar irredenta céljából, hiszen annak akkor még a fogalma sem volt meg.

Két kiáltó igazságtalanság

— Az ügyész úr ismételtén kifejezésre jutatta, hogy igenis az egyesületet meg kell büntetni egy tagjának (már mint nekem) a büntényéért. Ha ez az okoskodás helytálló volna, akkor én kérem nemcsak a Felsőbányai Katolikus Legényegylet feloszlatását, hanem ugyanazon oknál fogva az univerzális, katolikus anyaszentegyház feloszlatását is, mert én, aki himnuszt énekeltem, annak szintén tagja vagyok.

— Azt a gondolatot is ismételte, hogy nem annyira az elkövetett cselekedetért kell bezárni az egyesületet; nem a multért, hanem óvatosságból azért, hogy ki tudja, mi történhet még ezentúl, a jövőben, az egyesületben. Bocsánatot térek, a jövőért megbüntetni senkit sem lehet!

Egy incidens.

Az ügyész egy adott pillanatban sértődötten áll fel és kéri, hogy az elnök utasítsa rendre a beszélőt, mert ő róla csak per „ő” beszélt. Ő utóvégre is az állam képviselője ezen a helyen.

— Bocsánat, mondotta dr. Czumbel, a magyar nyelvben az „ő” személyes névmás, egyáltalában nem sértő, nem degradáló. Hiszen használjuk azt a legfőbb tekintéllyel, az Istennel szemben is. Még írásban is kiállítjuk Róla. Azaz a különbséggel, hogy azt az Istentől nagy ő-vel írjuk. Szívesen használnám az ügyész ural szemben is azt a nagy ő-t, de azt a beszédben kifejezni nem lehet.

A konszolidáció mellett, vagy ellen?

— Az ügyész úr annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Felsőbányai Katolikus Legényegylet nem szolgálta a kívánatos konszolidáció ügyét. Engedje meg, hogy én ellenkező meggyőződésemmek adjak kifejezést. Mert igenis, mi ott a katolikus legényegyletben ezekkel az urakkal egy padban ültünk akárhányszor barát-

ságos beszélgetés, poharazás mellett. De ami nem szolgálja a konszolidáció ügyét, az a feljelentés, az az üldözés, amelyben ma részünk van, amely bennünket ma ime két külön padba osztályozott, mint ellenségeket, az egyiket jobbra, a másikat balra. Ha román testvéreink megértenék egyszer, hogy hagyjanak bennünket is élni, hogy talán nekünk is van valami kis jogunk a léthez, higgyék el, hogy már régen sokkal békésebb polgárai lennénk ennek az országnak...

Dr. Czumbel Lajos vázolja a katolikus legényegylet perdöntő szerepét a kommunizmus elleni védekezésben és ennek a nagymultu egyesületnek életet kér a jövőben is.

Ezután a bíróság tanácskozássra vonult vizsgálva. Ítéletkihirdetés szombaton délelőtt lesz.

f. a.

SPORT

Új rekordot állított fel Herold a dekathlon-bajnokságon

Csáklány 200 ponttal javította meg saját pentatlon rekordját

Bukarestből jelentik: Az év utolsó atlétikai versenyén tartották meg a dekathlon-bajnokságokat. Az eredmény hatalmas meglepetés. Első lett Herold 6.737.825 ponttal, megdöntvén Czegezi eddigi rekordját (6.449.002) 288.825 ponttal. Herold megnyerte a bajnokságot és elnyerte a Radu Istrati kupát is.

Csáklálynak a tavalyi bajnoknak a 110 méteres gátfutásnál rosszul jött ki a lépése és így kénytelen volt abbahagyni a futást és ezzel együtt az egész versenyt is. Pedig csak egy pár pont különbség volt addig közte és Herold között. Végzetlenségképpen megpróbálta javítani a pentathlon rekordot, amelyet ő tart és ez sikerült is. A régi rekord 3.014.02 pont volt, új rekordja pedig 3.277.09 pont.

A clehatlon versenyen Herold, Csáklány, Ujsághy, Drăgulescu, Popovici és Roşianu indultak. A három utolsó nem szólt bele a bajnokságba. A dekathlonhoz hosszú előkészület és sokoldalúság szükséges.

Herold eredményei a következők:

100 m. 11.8 mp. (714.40 pont).

Távolugrás: 6 m. 48 cm. (696.60).

Súlydobás: 12 m. 33 cm. (699.00).

Magasugrás: 171.5 cm. (699.000).

400 m. 59.1 mp. (586.40).

110 m. gát: 17.1 mp. (800.05).

Díszkosz: 38 m. 46 cm. (743.50).

Rudugrás: 3 m. 20 cm. (595.00).

Gerely: 50 m. 55 cm. (712.625).

1500 m.: 5 p. 22 mp. (488.80). Végeredményben tehát 6737.825 ponttal új országos rekordot állított fel.

Csáklány abbahagyván a dekathlon versenyt és megkapta az engedélyt a pentathlon rekordjavítási kísérletre, ami sikerült is. Eredményei: Távolugrás: 6 m. 12 cm. (637.40 pont), díszkosz: 34 m. 39 cm. (588.84). 200 m. 23.4 mp. (802.00), gerely: 51 m. 62 cm. (642.05), 1500 m.: 5 p. 19 mp. (506.80). Végeredményben új rekordja 3277.02 pont.

Belföldi sporteredmények:

Balázsfalva. Dacia (Dicsőszentmárton) és CSB (Balázsfalva) kombinált csapata nagy közönség előtt 4:1 (1:1) arányban győzött a tövis CFR ellen.

Nagyszében. Sticla (Dicsőszentmárton) — NSE 3:3 (2:2, 2:2, 1:1). A Román Kupáért lejátszott mérkőzés egyenlő erejű ellenfelek őríási küzdelmét hozta, amely a kétszer 15 perces hosszabbítás dacára is eldöntetlen eredménnyel végződött. A mérkőzést a közeljövőben, semleges pályán újra játsszák, most már döntésig.

A Hungária újabb veresége

Budapestről jelentik: Magyarország labdarugó sportjának újabb szenzációja van. A Hungária, amely az idén nagyon gyengén szerepel, szerda délután a Phöbussal játszott bajnoki mérkőzést és 3:0 (1:0) arányban vereséget szenvedett. A vasárnapi Bocskai elleni 3:1-es győzelme után mindenki a Hungária újraéledéséről beszélt, ez az újabb veresége azonban mindezt rácsúfolta.

A Ferencváros 6:1 (3:1) arányban legyőzte a Somogyot.

Turaeredmények:

Lille. Észak-Franciaország — Magyar kombinált 5:5 (2:2).

Lyon. Dél-Franciaország válogatott — Magyar B. 5:4 (2:0).

Nimes. BLASz válogatott — Sporting Club Nimes 4:0 (2:0).

Rennes. Attila — Stade Rennais 3:2 (2:0).

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 302.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Gyöngyösi István születése

1620
november
3

A Zrinyiást sokáig nem értette meg a közönség, de a Zrinyi után szinte közvetlenül feltűnt Gyöngyösi István a XVII. század legnépszerűbb költője lett. Tipikus barokk-költő volt, de Ovidius hatása is megérezett rajta. A sok török-német harctól elgyötört és a nemzeti forradalmak sikertelenségei miatt elkeseredett magyarság a Gyöngyösi dómvilágában igyekezett vigasztalást találni. Gyöngyösi István Wesselényi Ferenc szolgálatában állott s Gömör megyét a nehéz kuruc-labancvilágban mint követ is képviselte. Meglehetősen szapora költő volt s erejét ugyan hozzá sem lehet mérni Zrinyiéhoz, kisebb hadieseményeket, szerelmi regéket rendkívül könnyed és szép versekben beszélt el s iskolát is csinált a magyar költészetben. A közönség, amely Zrinyi fenséges tárgyáig még nem tudott fölemelkedni, szívesen fogadta Gyöngyösi költői elbeszéléseit, amelyek közül leghíresebb a „Marssal társalkodó Murányi Vénus.” Gyöngyösi egyetlen utóda volt Tinódi Lantos Sebestyénnek, ő is saját kora eseményeit foglalta rímekbe, hogy az utókor is olvashassa igaz történetét. Azonban Gyöngyösi nem volt száraz krónikás, amint hogy Tinódi sem volt az. A száraz krónikai részeket feldíszítette költői szépségekkel; egészen Csokonaiig, sőt — Aranyig senki sem írt olyan dallamosan alexandrinusokat, mint ő; s bár a mitológiához gyakran fordult allegoriaként; valódi költői tehetség volt s hatása sem vitatható el: több, mint egy századig legnépszerűbb költőnk volt. Költészetből azonban még akkor sem lehetett megélni s ezért Gyöngyösi előbb Wesselényi Ferencnél — a későbbi nádornál — volt titkárnak, majd táblabíró, ügyvéd s végül az Andrássyak jószágigazgatója volt. 1704 szeptemberében halt meg.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: Nyugatról élénkebb szél, növekvő felhőzet. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Karácson Márton apát siremléke. A gyergyószentmiklósi örmeny hitközség 12 év előtt elhunyt nagy fia: Karácson Márton pápai prelátus, c. apát, marosvásárhelyi ny. főesperes-plébános jeltelen sírját díszes siremlékekkel látta el, amely egy szárhegyi jónévű székely iparos kőfaragó műhelyében készült. A költéségeket a nagy emberbarát: dr. Fejér Dávid hírneves székelyföldi orvos emlékére tett alapítvány jövedelméből fedezték, akinek hazaszállított hamvai szintén ott pihennek az örmenyek szép temetőjében, Görög Joachim nagy kegyelettel gondozott sírja közelében.

Doktorráavatás. Pospiech Lajos székelyhídi uradalmi számtartó fiát, Istvánt, aki tanulmányait kitűnő eredménnyel végezte, a budapesti Pázmány Péter tud. egyetem a gyógyszerészet (bakteriologia) doktorává avatták.

Egyházi kinevezések. Az erdélyi egyházmegyének két kiváló papját: Kakucs Ferenc kádics-bethlenfalvi plébánost és Papp Dénes székelyudvarhelyi főgimnáziumi hit-tanárt Mailáth püspök szép kintüntetésben részesítette. Az előbbi esperessé és tanfelügyelővé, az utóbbi pedig a kézdivásárhelyi kettős fiúnevelőtintézet régensévé nevezte ki. Udvarhelyi hittanár Vítályos Balázs szárhegyi káplán lett.

Királyi audienciát kért egy szatmári tanuló, mert a névelémmel kizárták a magyar iskolából. Szatmár. Saját tud. A Magyar Párt elnöki tanácsa szerdán Illosvay Lajos kanonok-plébános elnöklété alatt tartott ülésén a magyar szülők iskolai, főképpen a névelémmel szembe forduló séméivel foglalkozott. Német hangzású nevük miatt a szatmári római katolikus leánygimnáziumból 16, a képzőből hat növendéket zártak ki s köteleztek a német iskolába való beiratkozásra. A párt közbenjárására a minisztériumban meghagyták a növendékeket a gimnáziumban. De a képzőnél nem sikerült eredményt elérni. Van olyan növendék, aki királyi audienciára utazott az erőszakoskodás miatt. Az elnöki tanács elhatározta, hogy az utlevélkiváltás nehézségeinek enyhítésére felhívják a magyar parlamentárok figyelmét. A pártirodán díjtalan jogvédő népirodát állítottak föl, amelynek vezetésével dr. Kiss Endre ügyvédet bízták meg. A falvak népének kulturális fejlesztése érdekében a gazdasági szakbizottságot javaslattételre hívták fel. Háziipari tanfolyamot, gazdasági téli vándortanfolyamot, magyar-nyelvű gazdasági iskolát, időszaki gazdasági szakoktatást akarnak felállítani, ez utóbbit a papok, tanítók útján. Megkezdte működését a Kőlcsey Kör is és a párt ifjúsági csoportja. Végül az elnök indítványára jegyzőkönyvileg örökítették meg a napokban elhunyt id. Papolczy Béla színérváraljai földbirtokos emlékét.

Gyümölcsstermelők!

A gyümölcsfa összes mászó kártevői, féli araszoló, stb. ellen már most öszszel

Solor hernyóenyvgyűrű

feltevésével védekezzünk. Hatása biztos.

Gyártja:

Moskovits Ipartelepek r.-t.

Oradea.

Kapható minden szaküzletben.

A nyelvvizsga rémitgetésével a görög keleti vallásra áttérített magyar vasutasok. Marosvásárhely. Saját tud. A magyar egyházak már a múlt évben megdöbbenéssel észlelték, hogy tömegszerűen magyar emberek térnek át a görögkeleti vallásra. A múlt évben 17 áttérés történt, de az idén megkétszereződött ez a szám. Megállapították, hogy különösen vasutasok hagyták el apák hitét. Es kiderült, hogy a folytonos nyelvvizsgálattal már a végtelenségig gyötört vasuti alkalmazottaknak egyik fűtőházi tisztviselő megígérte, hogy ha áttérnek a gör. keleti vallásra, a nyelvvizsgán átmennek s minden további kellemetlenségtől, kényerük elvesztésénél veszedelmétől megszabadulnak. Tekintve, hogy az áttérés ma az anyakönyvvezetőnél való bejelentéssel el van intézve, a családok kényerének elvesztésével megrémített szegény emberek között könnyen tud érvényesülni ez a lélekhalászat. A Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata legközelebb fog foglalkozni a kérdéssel.

*** Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség általános rosszullét, csökkent munkaképesség sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.**

Halálos szerencsétlenség a gépteremben. Marosvásárhely. Saját tud. A Szászrégen melletti Herbus állami faipartelepen Ponori János 16 éves fiú közel ment a törvényesen előírt védőkészülékkel el nem látott géphez. A transzmissziós szíj elkapta és a gép egyszer megforgatta, aztán bozainosan összeroncsolt testtel dobta a gépterem padozatára.

Egészséges fényes haj
FEKETEFEJÜ-EXTRA-SHAMPOON
„haffény” által.

Meghalt a magyar csendőrség megszervezője. Budapestról jelentik: Szamosfalvi Panajott Sándor altábornagy, a magyar csendőrség megszervezője Magyaróváron 84 éves korában meghalt. Gyulafehérváron született s többek között Nagyváradon is állomásozott.

A magyarpárti tagok küzdelme a biharmegyei tanácsban. Biharmegye tanácsának szerdai gyűlésén napirend előtt dr. Markovits Manó a Biharmegyei Magyar Párt elnöke szólalt fel és megállapította, hogy a törvény 215. és 201. szakaszai értelmében a közgyűlés összehívójának kötelessége minden tanácsagnak névreszóló meghívót küldeni. Meg kell állapítanom — mondotta — hogy a tanács egyik tagja, dr. Kövér Gusztáv, nem kapta meg ezt a meghívót s éppen ezért a magunk részéről minden felelősséget elhárítunk, ha a mai közgyűlés érvényességét kétségbevonják... Dr. Popovici vármegyei prefektus válaszában kijelenti, hogy az államhatalom megsemmisítette dr. Kövér Gusztáv állampolgárságát, nem lakója a megyének, Magyarországon tartózkodik s így tanácstagsága is megszűnt. A közgyűlés a magyarpárti tanácsosok kivételével tudomásul vette a prefektus választát. Vaida Virgil, a belényesi ipartestület elnöke, a betegségyező megdöbbenően súlyos terhei ellen tiltakozott. A tiltakozáshoz a magyarpárti tanácsosok is csatlakoznak és kéri, hogy a megyei tanács interveniáljon a kormánytól a betegségyező terhek enyhítése érdekében. A prefektus jelentéséhez Tunyogh Lajos tenkei bankigazgató szól hozzá s elmondja, hogy a megyei autonómia teljesen elvesztette eredeti jellegét és az a lehetetlen helyzet állott elő, hogy Bihar megye például az ország másik részébe lévő bírói szerv hatáskörébe tartozik. Indítványozza, hogy a megyei tanács írjon fel a kormányhoz a demokratikus és autonómia épülő rendszer visszaállítása érdekében. A magyarpárti tanácsosok még a monopol ágensek öngyújtó, dohányvágó utáni hajszáját, az iskolaadónak igazságos, a tanulók számarányának megfelelő elosztása, a belényesi nyári dalos magyar ünnep betiltása s a lehetetlenül elhanyagolt megyei utak ügyében interpelláltak. Végül a magyarpárti tagok tiltakoztak az ellen, hogy a magyar proletároktól korholt ürüggyekkel elvegyék az agrárreform által nekik jutott földet s azt román intellektuelleknek adják oda. Dr. Maior György görög katolikus főesperes az elhanyagolt iskolák, templombajlás és nemfizetett tanítók ügyében interpellál. Dr. Popovici Péter prefektus elmondja, hogy az adóhajtások s a monopolágensek tulkapasai ügyében már interpellált illetékes helyen. A belényesi magyar dalosünnep ügyében azt hangsúlyozta, hogy az ő álláspontja helyes, mert más volt a kinyomtatott műsor, mint amit neki bejelentettek, végül elismeri, hogy a megyei utak nagyon rosszak, de még mindig különbek, mint más megyében. Végül a gyűlés a kézinapszámot 30, az igás napszámot 80 leiben állapították meg.

Zürichi zárlat. Párizs 20.19 háromnegyed, London 16.09, Newyork 334 fél, Milánó 27.17 fél, Madrid 43.20, Amszterdam 208.15, Berlin 123.17 fél, Bécs 72.58 (58), Prága 15.33, Varsó 57.85, Belgrad 700, Bukarest 305.

A LÉLEK PARBESZÉDE ISTENNEL

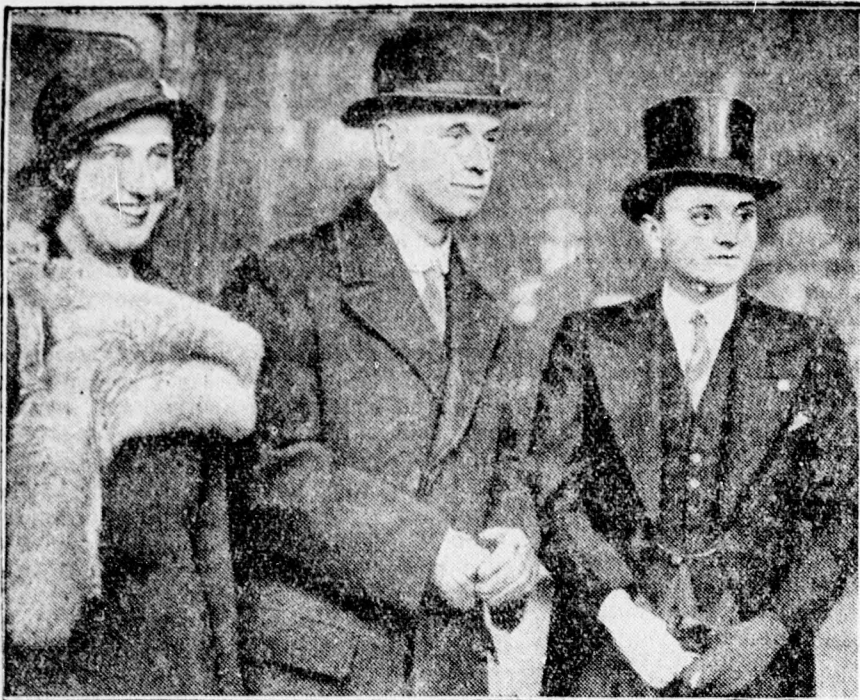
Szent Anzelm Proslógionna és elmélkedései.

A szent születésének 960 éves jubileuma alkalmából latinból fordította és bevezetéssel ellátta:

Dr. Zoltán Veremund O. S. B.

Ara 25 lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.

Sir Eric Drummond,
az új római angol követ

Hosszu éveken keresztül volt a Népszövetség főtájkára Sir Eric Drummond, aki a múlt évben megvált ettől az állásától és a diplomáciai pályára lépett. Most római követté nevezték ki. Képünkön Sir Eric Drummond (a közepén) Rómába utazásakor leánya társaságában a londoni állomáson a vonatot várja.

Magyar tanítók mellőzése az újabb tanítói kinevezéseknél. Csikszereda. Saját tud. Nemrég jelent meg az idei tanítói évkönyv, amely többek között az összes állami iskolai tanítók és tanítónők névsorát is tartalmazza. Ebből megtudjuk, hogy a legújabbban Csikmegyében kinevezett negyvenhat állami tanító között egyetlen magyar sincs. Pedig a közoktatásügyi kormány csak nemrég adott írásbeli választ dr. Pál Gábor képviselőnek a magyar tanítók mellőzése miatt tett előterjesztésére, amelyben határozott ígéretet tett arra, hogy belátva az előterjesztés indokolt voltát, a jövőben arányos és egyenlő elbírálást alkalmaz. Az évkönyvvel kapcsolatosan fájdalmas meglepetés érte a tanítókat. Annak árába száz leit voltak le a fizetésükből. Ha a tanítónak a felesége is állásban van, akkor kétszáz leit. Emiatt érthető az elkeseredés a gyengén fizetett tanítóság körében.

A bukaresti Oficial Național de Propaganda al Neamului Românesc, amely az ősi hagyományok és képek útján való nevelést tűzte ki céljául, a román királyi család és a dinasztia bölcsejének, a Peles kastélynak 50 éves fennállása alkalmából emlékképet adott ki, amelyet országszerte terjesztenek.

Lelőtte a szőlőpásztort. Marosvásárhely. Saját tud. Nyárádszentimre községben Máté Ferenc földművest szőlőlopáson érte Szálteky József 21 éves szőlőpásztor. Összeszólalkoztak és Máté revolverével lelőtte a fiatal szőlőesőzt, aki azonnal meghalt. A gyilkos Marosvásárhelyre szökött, de a rendőrség felkutatatta és letartóztatta.

Könyvüldönsg!

GERELY JOLÁN

A MŰVELT LEÁNY

Ez az első kat. szellemű leányoknak írt illemkönyv. A pedagógusok kezében pompás vezérfonal, a fiatal leányoknak pedig szeretettel eligazító jóbarát, a társadalmi élet sok külsőségeit is megkiváló szövevényeiben.

Csinos kiállításban, amatőr-küldetésben, tetszetős, modern borítólappal. Ára 84 L. és postó.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

November harmadikán tárgyalják a csikszenttamási milliós kasszarablást. Csikszereda. Saját tud. Ismeretes, hogy 1930 év februárjában ismeretlen tettesek feltörték a csikszenttamási község házát, megfúrták a közbirtokosság vaskasszáját és abból elvittek egymillió háromszázezer leit, amelyet másnap osztottak volna ki a falu leégésekor hajléktalanná lett gazdák között. A birtokosság négyszázezer leit jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek. A nyomozás során vád alá helyezték Albert Lajos, Albert Béla, Sándor Mihály és Guzdán Béla gazdákat. A tárgyalást már négyizben is kitértek, de mindig el kellett napolni amiatt, mert az iratok Bukarestből nem jöttek vissza. A pernek az ad különös érdekességet, hogy összefüggésben van a Szakáli ügygel. A csendőrség Szakáli István csikszenttamási gazdát gyanúsította a betöréssel, őrizetbe vette és Szakáli az őrs fogdáiban hirtelen meghalt. Százöt tanu van beidévezve a főtárgyalásra, amelyről részletes tudósítást adunk.

*** Mi a „habszemvédő?”** Erre vonatkozólag az érdekelt cég a következőket közli: „Az új Feketefejű habszemvédő most minden Feketefejű Extra-shampooon csomagot (hajfényporral) burkolatként vesz körül. A habszemvédő fejmosáskor távoltartja a szemektől a habot és a vizet — s ez olyan kényelem, amelyet minden nő értékelni tud.

Letartóztatták a nagykirályi Magyar Párt főtájkárát. Saját tud. Október 30-án a kolozsvári hadbíróóság királyi komiszárja Nagykirályba érkezett és letartóztatta Tarcinszky Kázmért, a Magyar Párt helybeli tagozatának főtájkárát, a *Szilágy megyei Újság* szerkesztőjét. Tarcinszkyt a nagykirályi rendőrség vette őrizetbe. Kihallgatását azonnal megkezdték, de annak tárgyáról és eredményéről sem beszélhet ellenőrzés nélkül. A rendőrségen minden információt megtagadtak. Tarcinszkyt már hetek óta figyelte a nagykirályi rendőrség, állítólag minden lépését ellenőrizték az utóbbi időben. A letartóztatás — úgy tudják, — egy kémkedési ügyből kifolyólag történt, egy nála lakó román hadseregbeli katonatiszttel kapcsolatban. A kiküldött királyi komiszár a kihallgatást rövidesen befejezi és Tarcinszkyt magával viszi Kolozsvárra, ahol a hadbíróóságon valakivel szembeíteni akarják. Nagykirály közönségének körében nagy megdöbbenést váltott ki Tarcinszky letartóztatása. Valószínű, hogy az egész ügy és az ellene indított eljárás minden komolyabb alapot nélkülöz.

A KATOLICIZMUS diadalmas erejének, mérhetetlen nagyságának és végletes szépségének **MEGKAPÓ TÜKRE** a **KATOLIKUS LEXIKON.**

*** Mindennapos székszorulás,** vastagbélhurut, felfuvódás, oldalfájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság eseteiben a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz a bélműködést rendbehozza s megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől. Nagynevű orvosok a **Ferenc József** vizet fényes eredménnyel alkalmazzák.

A magyar himnuszért elítélt legények. Marosvásárhelyre vonultak be katonának a mezőpaniti legények s széles jókedvükben az utcán a magyar himnuszt énekeltek. A rendőr előállította őket és a törvényszék — ahol azzal védekeztek, hogy nem tudták, hogy nem szabad a magyar himnuszt énekelni — a tizenegy legényből kilencet egy-egy havi fogházra ítelt, kettőt pedig felmentett. Farkasházy védő enyhítésért, az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

Dicsőszentmárton halálos ítélete. Saját tud. Kisküküllő megye székhelyének Balázsfalvára való áthlyezése még nem ért véget. A prefektura augusztusi gyors átköltöztetése után apránként áthurcolkodott a csendőrpáncsnokság, a megyei rendőrség és az államépítészeti hivatal. Mult héten ment át a mérlegihitelesítő hivatal, míg a tanfelügyelőség most csomagol, hogy a hét végén rendben megkezdhesse Balázsfalván a hivatalos órát. Ezzel a kisebb hivatalok átköltöztetése be is fejeződött. Hátra van azonban még két nehéz: a pénzügyigazgatóság és a Banca Nationala fiókja átköltözése. Ezek megfelelő helyiség hiányában nem költözhetek át, bár a belügyminisztérium minden követ megmozdít. A túlzusfolt Balázsfalvára való költözködés következtében több tisztviselő nem kapott lakást, úgyhogy családját kénytelen volt Dicsőben hagyni. Ezek csak vikendezni járnak családjaikhoz, amíg Balázsfalván megindul az építkezés s úgy a hivatalok, mint a tisztviselők megfelelő helyiségeket kapnak. A régi impozáns vármegyeháza, csendőrségi laktanya és számos magánház üresen maradt a halálraítélt Dicsőszentmártonban.

SZÍNHÁZ

Primadonnaházasságok — a magyar színészet érdekében. Jelentettük tegnap, hogy a miniszter magyar állampolgárságú színészeknek nem adott játszási engedélyt, ami válságba sodorta az erdélyi magyar színészetet és a szatmári színháznál levő s nem nélkülözhető magyar állampolgárságú művésznők maradását az igazgató a színésznők férjhezadásával akarja megoldani. Most kapjuk a hírt, hogy ez a megoldás már meg is történt — két esküvővel. Trilap Ilonát Fülöp Sándor táncoskomikus, Ruttkay Marikát pedig Szabados Árpád rendező vette feleségül az anyakönyvvezető előtt. Mindkét házasság csak a színészeszakra szól és az esküvői bankett után az új párok nyomban szét is mentek. A két színésznő, akik együtt laknak, saját lakásukra tértek nyugovóra — de már mint román állampolgárok, mert a törvény értelmében a nő férje állampolgárságát követi. És tekintve, hogy a törvény többet nem követel, a szatmári színház idei szezonja ötletesen megmentett.

Heti műsor:

Kolozsvár:

Péntek: **Ember a hid alatt.** (Bemutató).
Szombat délután 4 órakor: **Két árva.** — Este fél 9 órakor: **Ember a hid alatt.**
Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Timosa.** Délután 4 és este 8 órakor: **Ember a hid alatt.**
Hétfőn: **Ember a hid alatt.**

A GYERMEK ROVATVEZETŐ: CSÜRÖS EMILIA

Három cica

Három cica dorombolva nyújtózik,
várják, hozza Nusika a reggelit.
Bundájukat megmosták szép tisztára,
mert tudják, hogy reggeli csak így járja.

Vigan futnak kis gazdájuk elébe,
nagy öröm a jó párolgó tejeske!
Pista urfi, a csintalan fekete
ha jóllakott, felugrik az ölébe.

Okos szemmel, hizelegve néz rája;
örvend, hogy megcirógatja gazdája.
A fehérek azért nem irigykednek,
ily rut érzést testvérkéik nem ismernek!

Hálásak ők Nusikának mindhárman,
nem tűnnek meg egeret a kamrában,
mert tudják, hogy aki velük jót teszen
elfeledni azt nem szabad sohasem!

MARIANÉNI.

Mese egy lobogó gyertyácskáról

Ilucira feladták az aranygombos kabátját, a karjára nagy csokor fehér virágot tettek és megindultak anyukával a temetőbe.

Gondozott, virágos sírdombnál állottak meg. Halottak napja volt, — minden síron égtek a gyertyák. Iluci anyukája is meggyújtotta a gyertyákat a fehérvirágos kicsi síron, aztán keresztetvetett és imádkozott. Iluci nézte a virágokat és nézte anyukát, aki elővette a zsebkendőjét és sirt. Azt tudta Iluci, hogy ott a fehér virágok alatt az ő testvérkéje fekszik, — akire nem is emlékszik, mert nagyon kicsi volt még, amikor meghalt. Ezért nem is volt szomorú Iluci, hanem inkább boldogan simogatta a kabátkájára tűzött kicsi piros szalagot. Azlán megkérdezte:

— Anyuskám, ugy-e, ha Bözsike élne, most ő is szivgárdista volna?

Anyuka nagyon a szívére ölelte Ilucit:

— Igen, szívecském és akkor most ketten lennétek itt mellettem!

Egy gyászfatyolos néni jött oda hozzájuk és míg anyukával halkán beszélgettek, Iluci elindult a sírok között. Egy sötét sír mellett belebotlott egy guggoló kislányba, majdnem elesett. Amikor jobban megnézte, elmosolyodott:

— Katica! Mit csinálsz itt? De régen nem láttalak!

Katica megdörzsölte a szemét, mert sirt és a könnyektől nem ismerte fel mingyárt Ilucit. Szomorúan felelt:

— Gyertyát hoztam szegény anyuskámnak! Tudod, hogy egy hónappal ezelőtt meghalt. Azóta senkim sincs, a szomszédasszonyéknál lakom, kegyelemből. Jóságú emberek, de nagyon szegények ők is. Ezt a kicsi gyertyát is a nénitől kaptam, hogy gyújtsam meg szegény anyuskámnak.

Amíg Katica beszélt, csak úgy patakozott a könnyei. Iluci megfogta a kezét:

— Gyere velem anyukámhoz.

Katica letörölte a könnyeit és megindult Ilucival.

Iluci anyukája már ijedten kereste a kislányát és elmosolyodott, amikor meglátta. Iluci vidáman szólt:

— Anyukám, megismered Katicát? A Marianéni kislánya, tudod, aki mindig mosott nálunk.

A szomorú asszony megsimogatta Katica arcát:

— Persze, hogy emlékszem rád. Hát az édesanyád hol van?

Katicának újból könnyes lett a szeme, amikor felelt:

— Egy hónappal ezelőtt temettük el szegényt!

Iluci folytatta:

— Látod anyukám, most már senkije sincs Katicának! Vigyük haza, legyen Bözsike helyett ő az én testvérem.

A szomorú asszony nem felelt, csak Bözsike sírjára nézett. A lobogó gyertyácskák mintha azt mondták volna:

— Igen, igen, vidd haza Katicát, legyen Bözsike helyett a kislányod.

Iluci is megölelte édesanyját:

— Látod anyukám, akkor megint mindig ketten lennénk veled. Milyen jó is lennel!

*

Aznap este Iluci fehérbútoros szobáskájában igen jó világ volt. Katicának az angyalos ágyacskában kellett aludnia, Iluci mindenáron így akarta. Neki a dívánra vetettek ágyat. A két kislány háromszor is megcsókolta egymást alvás előtt és Katica igen jól érezte

Eminéni üzeni:

Pallós Rózi és Nusi (Arad). Köszönöm a szép, hosszú levelet, meg a kedves kicsi radnai képeket. Nagy örömet szereztek velem. Nagyon szép lehetett az a zarándoklat én is szívesen veletek tartottam volna. Annak igazán örülök, hogy olyan jó kicsi gazdaszónokok vagytok, hogy anyuskátok távollétében még befőttes is rakatok el. A kicsi Ferenczy Margitkának szóló jókívánatokat átadtam apuskájának, de hazavitté lapokat, hogy a kisbaba anyuskája is örülhesen neki. Egyelőre, amíg a kis Nellike — (így szólítják, mert Kornéliának is keresztelték) meg-nő — csak ők köszönik meg a kedves figyelme-teteket. **Páll Ilke** (Gyergyószentmiklós). Szeretettel üdvözöllek a kicsi olvasóim táborában Ilukém és örülök, hogy most már egészen jól el tudlak képzelni magam elé, mintha személyesen ismer-nélek. Az ígéreted teljesítését — hogy következé-veleddben többet írj — várom ám! **Erőss Ist-ván, Koncsag Károly** (Csíkszereda). Rejtvényei-tek jók, sorrakerülnek. **Csűrös Gizike és Lolóci** (Monsia). A levélkét ugyan csak te irtad Gizikém, de az üzenet Lolócinak is szól, mert nagy-on szeretnék már egy ici-pici levélkét Lolóci-tól is olvasni. Jó kis leányok vagytok? Hogy megy a tanulás? Segítettek-e nagymamának is egy kicsit? Írjátok nekem egy hosszú levelet mindenről, Évikéről is, Ilonkáról is! **Szirmai Gi-zike és Béluska** (Kapnik). Az egyik rejtvény jó, de az almásat nem tudjuk leközölni. Próbáljatok rajz nélkülit, csak szavakból és egyenes vonalak-ból álló rejtvényeket szerkeszteni. **Juhász Jucika** (Dés). Ne búsulj Jucikám a csukamájolaj miatt — nagyszerű dolog ám az, ha megszokja az ember, még meg is szereti. Csak szedd lelkiismerete-sen, meglátod április elsejére olyan erős kis-lány leszel, hogy még Vasgyuró Gyurkát is föld-höz vágod! **Morár Béius** (Csákgörbő). A rejtvé-nyed jó Béluskám és rövidesen közölni is fo-gom. A nyerevény elment. Megkaptad-e? Rejtvényt csak csinálj máskor is, minél gyak-rabban és minél többet — úgy látom ügyes kis-fiu vagy, értelem hozzá! **Tarisznyás Baba és Toci** (Ditrő). Az bizony nem vidám dolog, hogy csak ketten maradtatok, de Jancsi bizonyára jól érzi magát a csíkszeredai gimnáziumban, Rózsika meg a gyergyószentmiklósi zárdában! Majd ami-kor a karácsonyi vakációra mind a ketten haza-jönnek és együtt lesztek mind a négyen, szeret-nék egy kicsit szemtanuja lenni a nagy öröme-teknek. Mevlátjátok, úgy elrepül az a néhány hét, hogy alig vesszük észre! **Szirmai Tibi** (Nagysomkut). Nagyon jól esik Tibikém, hogy az elutazásod előtti napon is reám gondolsz. Az-óta bizonyára már újból megszoktad a regulás-életrendet. Barátytól tényleg nem volt szép, hogy „anyagi előnyökért hagyta el a Hungáriát” — amint írod, de téled meg annál kedvesebb,

magát a jó langyos fürdő után Iluci hálóingé-ben és angyalos ágyacskájában. Iluci pedig még álmában is boldogan simogatta a piros-szallagon csüngő érmecskét. Újból és újból megkérdezte:

— Jó szivgárdista vagyok? Meg vagy-e velem elégedve, Jézuskám?

*

A temetőben elaludt már minden gyertya, csak a Katica gyertyája lobogott egy virágta-lan szomorú síron. Két fehér angyal figyelte a gyertya lobogását. Az egyik vidáman mondta:

— Láttad, ami itt ma délután történt? Szinte égi csoda a mai világban. Tudom, hogy boldog ma Iluci őrangyala. A másik angyal meglegte a szárnyát:

— Könnyű a szivgárdisták őrangyalának! Hanem siessünk, mert elalszik az a gyertya is és nem találjuk meg az utat vissza a menny-országba!

A két kóbor angyalka megtalálta az útát, a mennyországba, — mert Katica gyertyája egész éjjel nem aludt el. A sírban pihenő boldog édesanya öröme szította a lángját, amely mindaddig lobogott, amíg a hajnal fel nem virradt a két édesen alvó, boldog kisleányra.

hogy kicsi fiu létedre annyira érdekel a sport. Igért leveleidet várom! **Szirmai Zoltika** (Nagy-somkut). Nagyon szép pályát választottál Zolti-kám. Ha jó a mestered, igen sok értékes, művészi dolgot alkothatsz. A képet megkaptátok-e? Rejt-vényed nagyon jó — sorra kerül. Anyuskádat én is szívből üdvözölöm és várom a karácsonyra ígért fényképet. **Szirmai Gyuszika** (Nagysomkut). Hát az már bizonyos, hogy legény vagy a talpadon Gyuszikám — mert még a „nehéz-rejtvényt” is megfejtetted! Ird meg, hogy tetszik a kép, amit küldök, elég barátságosan nézünk Bobi urfival mind a ketten? Látod ő nem tud olyan kedvesen mosolyogni, mint te a közös képeken, de azért ő is nagyon szeret benenteket és neked külön-üzen egy barátságos vakkantást! **Stefán Józsi** (Csíkszentimre). A könyvet elküldtük Józsikám, írd meg, ha megkaptad.

A többi levélre a jövő héten válaszolok.

REJTVÉNYEK

I. HIANYREJTVÉNY.

Beküldte: **Szirmai Zoltika**, Nagysomkut

—**ária** —**irály**
—**bris** —**bolya**
—**uhaj** —**ózi**
—**lmos** —**zsia**
—**zabó** —**ukas**

II. CSIGAREJTVÉNY.

i l u r i p k
l r o k e n i
y ü s á m r r
e l t H a é é
n h d i c s s
a a o t d i c
s z e r é n y

A 237. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

I. Száraz ágon hallgató ajakkal, meddig ütök csüggéd madarak? II. Tavasz, III. Veronika.

Megfejtették: **Juhász Jucika** Dés, **Tarisznyás Baba** és **Toci** Ditrő, **Szirmai Gyuszika** Nagysomkut, **Pallós Rózi** és **Nusi** Arad, **Szirmai Gizike** és **Béluska** Kapnik, **Csűrös Gizike** és **Lolóci** Manasia, **Dombrády József** Sepsiszentgyörgy, **Páll Ilke** Gyergyószentmiklós, **Cseh Magda**, **Demeter Erzsike** és **Béla**, **Szigethy Éva**, **Rácz Mária** Kolozsvár, **Sebestyén Margitka** Nagyvárad, **Balla Zoltika** Székelyudvarhely, **Benkő Géza** Gyulafehérvár.

A sorsoláson **Sebestyén Margitka** (Nagyvárad) nyerte meg a könyvet.

KÖZGAZDASÁG

Komolyak-e a Kereskedelmi és Iparkamarák számának csökkentéséről szóló hírek?

Az ország egész kereskedő és iparos közönsége nagy megdöbbenéssel fogadta a kereskedelmi és iparkamarák számának csökkentéséről szóló bukaresti híreket. A kombinációk azonnal megindultak abban a tekintetben, hogy mely kamarák lehetnek azok, amelyeket a megszüntetés veszélye fenyeget? Az állítólagos kormányjavaslatból csupán annyi szivárgott ki, hogy csak a főváros, a kikötővárosok és a tartományi székhelyek kamaráit hagyják meg, számszerint tizenötöt.

Ezen a nyomon elindulva, létszámcsonkítás esetén is, megmaradnának: Bukarest, a főváros, Galac, Braila, Constanza, a tengeri kikötők, Giurgiu és Turn-Szeverin, a dunai kikötők, továbbá Craiova, Csernovitz, Kisenev, Kolozsvár és Temesvár tartományi székhelyek kereskedelmi és iparkamarái. Számszerint tehát 11 kamara.

Kérdés mármost, hogy a még fennmaradó 4 kamara mely városra esnek. Erdélyben még négy olyan város van, amelyekben hosszú évtizedek óta működnek a gazdasági életnek ezek a fontos intézményei. Ezek: Marosvásárhely, Brassó, Nagyvárad és Arad. Közülük Marosvásárhely a Székelyföld, Brassó a szász kisebbség, Nagyvárad a Körösvölgy, Szatmár és Máramaros. Arad pedig a Marosvidék természetes gazdasági gócpontja. Kikapcsolásuk tehát annál kevésbé kívánatos, sőt lehetséges, mert kamaráik a szó szoros értelmében körülhatárolt, egységes gazdasági területek érdekvéviselését látják kitűnően el, — Nagyvárad és Arad ezenkívül — nagy internacionális vasutvonalak mentén, az ország nyugati határvonalán — valósággal a „szárazföldi kikötő” rendkívül fontos szerepét töltik be s fejlesztésük országos gazdasági érdek volna. Arról ne is essék ezúttal szó, hogy a Körös és Maros folyók hajózhatóvá tétele sem tartozik ma már az álmok birodalmába s így belátható időn belül vízikikötő jellegük is kidomborodhatik.

Nagyvárad a békekötés után örökölte a debreceni kamara kerületéből levált Szatmár és Máramaros vármegyét, amelyek számára Szatmár és Máramarossziget székhellyel két kirendeltséget létesített. Ezekből az expozitúrákból fejlődött ki később az önálló szatmári kamara.

Ezután megindult a lavina. Minden ambíciózusabb politikai kereskedelmi és iparkamarával igyekezett megajándékozni saját pártját s így ezek az intézmények rövidesen úgy az okiráltságban, mint a kapcsolattartásban gombamódjára elszaporodtak. Egyben pedig el is csenevésztek, mert huszról negyvennyolcra szaporodván a számuk, a kerületeket szétnyírbálták, a jövedelmeket felaprózták és az adminisztrációs költségeket szükségtelenül növelték.

Mindez a régi, nagymúltú begyökeresedett kamarák rovására ment és a komolyan gondolkodók mindenben indokolt aggályával találkozott kezdettől fogva. Végül a kormány is ráeszmélt, hogy a kamarai intézmény tulzaporításával bajok lesznek. Most tehát állítólag csökkenteni akar. *Semmi kifogásunk* ell-

lene! De a régi kamarai székhelyek megszüntetése ellen gazdasági, közigazgatási és városfejlesztési okokból tiltakoznunk kell.

Es még egy kínos kérdés merül fel! Mint ismeretes, a kormány olyanféle tervvel foglalkozik, miképp az egész országot — a megyei rendszer megszüntetésével, illetve a történelmi hagyományokat nagyban-egészen számításon kívül hagyó átszervezésével — tizenöt tartományra osztja. Tizenöt tartomány — tizenöt kereskedelmi és iparkamara! Nem gyanus ez egy kissé? És nem félős-e, hogy az új rendszer figyelmen kívül hagyja a népkisebbségi érdekeket a gazdasági életben éppen úgy, mint a közigazgatás minden ágazatában. Eddigi tapasztalataink — fájdalom — nem nagyon vigasztalók. (—ob—)

A közgazdaság apró hírei

(Bukarest.) A Román Nemzeti Bank kompenzációs osztályának közlése szerint az október 1 és 20 között lebonyolított kompenzációs üzletekből 402 millió lei forgalom állott elő az előző hó megfelelő időszakának 328 millió leies forgalmával szemben. Így a kompenzációs üzletekből származó bevétel összege mintegy 80 millió lejjel emelkedett.

(Szófia.) A bolgár kormány rendeletet bocsátott ki, amely szerint az 1932—33. évre esedékes adókat búzával is lehet fizetni. Az adóbúza árát kilogrammonként 2.70 levában (kb. 3.24 lei) állapították meg.

(Bukarest.) Az ország hitelező egyesületi elhatározták, hogy megalakítják a Hitelmentés Nemzetközi Szövetségét, amelynek — az „Argus” közlése szerint — feladata lesz harcolni a hitelélet terén elburjánzott demagógia és a gazdasági élet bolsevizálása ellen.

(Bukarest.) Mirto közlekedés- és közmunkügyi miniszter átiratban közölte a Román Telefon Részvénytársasággal, hogy a mai néhez gazdasági viszonyok között a telefondíjak tervbevetett emeléséhez a kormány nem járulhat hozzá. (Inkább mérsékeljék! Ezt kívánja a közérdek, de a vállalat saját érdeke is. Szerk.)

(Temesvár.) Az árumintakiállítást a szombaton és vasárnap több mint tizenkétezer érdeklődő látogatta meg. A kiállítási anyag gazdagsága és szakszerű elrendezése örvendetes feltűnést kelt. Egy-két napon belül az üzletkötések megélénkülésére is bizvást számítani lehet.

(Bukarest.) Az ipari és kereskedelmi minisztérium hirdetésében közli, hogy a július 1 előtti kiadott bevételi engedélyek érvényét esetrőlesetre meg lehet hosszabbítani, ha az áruküldés még az engedély lejártá előtt megtörtént és legalább 60 nappal a lejárt után Romániába érkezett.

Tőzsdei deviza- és valuta-árfolyamok. (Bukarest, november 2. Devizák: Párizs 6.59—6.58 fél, London 540—531, Newyork 120—111, Milánó 8.98—8.86, Zürich 32.91—32.58, Brüsszel 23.60—23.45, Berlin 41—40, Amsterdam 68.40—67.90. Valuták (effekt.): Francia fr. 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belga frank 23.50—23.80, fontsterling 532—542, olasz lira 8.80—9.25, török lira 78—81, dollár 112—122, birodalmi marka 39.80—41.50, holland forint 67—69, cseh korona 4.95—5, pengő 23—24, osztrák silling 20—22, zloty 18.80—19.50, dinár 2.20—2.50, drachma 1—1.10, léva 1.50—1.20.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint: 3 lei, vastagabb betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.

Adás-vétel

Női varrógép jókarban lévő, olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Egy jókarban lévő gyermekkosci eladó. — Strada Simeon Barnuțiu 11, volt Damjanich u.

Eladó egy alig használt fehér zománcos asztalspor, egy kis vaskályha, 2 tüstcső, egy porzsaszőnyeg, szővőszék. Vagner, Vlahuța-u. 14.

Egy drb. gyorsajtó 13-as augsburgi gyártmány, kifogástalan uzemképes állapotban igen jutányos áron kapható. Közelebbi felvilágosítás: Kalmár Nándor és fia cégtől, Arad, Str. Ioan Calvin 9. kapható.

Rhode Island tenyészakasok és jércék, eredeti angol és dán vérből kaphatók Uferbach Ervinné fajbaromfityeszetében. Oradea, Str. Nic. Zsiga 52. Telefon: 128.

Fajgyümölcsfák legszelbék legolesőbban Czira Kálmán kertészetében. Kertrendezést vállal. la.ok.

Két új hajtókocsi és egy kordé eladó. Püspöki-ut 56. sz.

Használt kétszárnyu ajtó, ablakok, kisebb ablakráámák, tüggönyráma eladó Bölcsöde-u. 2.

Vadászállvány és fajtiszta énekes kanármadarak eladók. Perceș-utca 22. sz.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László nyomda r. t. Oradea, Str. Regele Carol No. 5.

Egy párszor használt nutrietta bunda olcsón eladó. Megtekinthető Oradea, Bunyitay-liget-utca 8. Baptista imaház mellett.

Lakás

Kapualatti különbejáratú butorozott egymásbanyiló utcai szoba, fűdőszoza használatlalt, 1—2 személy részére kiadó, esetleg az egyik szoba irodának is megfelel. Str. Andrei Muresan (Szigligeti-u.) 12.

Egy kétszobás utcai és egy egyszobás udvari lakás kiadó november 1-re, Körös-utca (Str. Take J. nescu) 41.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakás szép, virágos udvarban azonnalra kiadó. Nagyvárad, Temető-u. 11.

2 garzónszoba, előszoba bejárattal azonnalra kiadó, irodának alkalmas. Str. Moldova (Kálvária-u.) No. 18.

Kapualatti bejárattal butorozott szoba ellátással vagy anélkül kiadó, Lukács Gy. u. 7.

Különléle.

Tiszteséges nő központban lakást esetleg teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Alkalmazás

Megbízható, főzni tudó bejárónőt, jóbizonyítványal, nov. 1-től felveszek Cim a kiadóban.

Bakkay Kálmán művei:

Vasárnapi és ünnepi leok és evangéliumok magyarázata Lei 60.—
Római katolikus katekizmus* „ 72.—
Újszövetségi biblia* „ 24.—
Öszövetségi biblia* „ 24.—

*Iskolai és magánhasználatra egységesítve.

TANULJATOK TÖLEM „ 200.—

(A jubileumi szentév alkalmával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt.)

Kapható sz ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: Nagy kérdések útján. Füzve 50, kötve — — — 70 lei
BANGHA: Istenhit és Istenagadás. Füzve 80, kötve — — — 120 lei
BANGHA: Jézus istenségének bizonyítékai. Füzve 80, kötve — 120 lei
BANGHA: A katolikus egyház isteni eredete. Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

Kuncz Aladár:
FEKETE KOLOSTOR
Feljegyzések a francia internáltságból.
Propaganda kiadás.
A ra gyönyörű amatorkötésben 90 lei és portó.
Kapható az „Erdélyi Lapok” honyvosztályánál.